EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 256, Ocak 2009

Yerel seçimler ve komünistler

Gündemdeki yerel seçimler bir kez daha kendi sınırlarının ötesinde bir siyasal anlam ve işlev kazanmış bulunmaktadır. Bu yalnızca burjuva gericiliğinin iç sorunları ya da karşı karşıya bulunduğu sorunlar bakımından değil, kriz ortamı ve bahar süreci koşullarında sınıf ve kitle hareketinin gelişme sorunları bakımından da böyledir.

Rejim krizi ve yerel seçimler

Rejim krizi ve bununla bağlantılı olarak düzen siyasetinin mevcut tablosu, yerel seçimlere kendinden öteye bir anlam ve işlev kazandıran nedenlerden ilkidir. 2004'de olduğu gibi bu kez de yerel seçim sonuçları burjuva siyaset sahnesindeki güç dengelerini seçmen desteği yönünden sınayacak ve bu da sürecin sonraki seyrini etkileyecektir.

Seçimlerden belirgin bir üstünlükle çıkmak, örneğin son genel seçimlerde elde ettiği seçmen desteğini iyi-kötü korumayı başarmak, hükümet partisi AKP'ye yeni bir özgüven kazandıracaktır. Böylece dinsel gericilik devleti adım adım ele geçirmek ve toplumsal-kültürel yaşama kendi eğilimlerine uygun bir biçim vermek çabalarını yeni bir düzeye çıkarmak olanağı bulacaktır.

Son genel seçimlere göre dikkate değer bir seçmen desteği kaybı ise, tersinden gerici burjuva muhalefetini harekete geçirecek, kriz ortamının yaratmakta olduğu olanaklardan da yararlanarak, AKP'yi sıkıştırmaya ve erken bir genel seçime zorlamaya yöneltecektir.

Son genel seçimleri izleyen olayların toplam bilançosu, AKP'nin gücünden ve bunun çok yönlü sonuçlarından rahatsız olan düzen kesimleri için, hiç değilse şimdilik, bundan başka bir yol olmadığını göstermektedir. ABD kaynaklı ve AB destekli Ergenekon Operasyonu'nun gelinen aşamada kazandığı çehrenin en önemli sonucu da budur. Şoven milliyetçi bir konum üzerinden ABD'ye karşı çatlak ses çıkaran gerici düzen kesimlerinin siyaseten etkisizleştirilmesine ve itibarsızlaştırılmasına yönelen bu operasyonla, aynı zamanda başta ordu olmak üzere açık-gizli faşist-militarist kurumlara da çeki düzen verilmektedir. Bu sonuç, ABD emperyalizmi ile tam uyum halindeki AKP'yi kendiliğinden rahatlatmakta ve karşıtlarına hiç değilse şimdilik sistemin meşru siyasal kanalları dışında bir yol bırakmamaktadır.

Gündemdeki yerel seçimlerin burjuva siyaseti için kendi sınırlarının çok ötesinde bir anlam ve işlev kazanmasının nedeni de budur. Bunun bilincinde olarak halen taraflar kendileri bakımından en iyi sonucu almak üzere her türden ilkesizliğe ve kuralsızlığa dayalı hummalı bir çaba içerisindedirler. Yerel yönetimlere hakim olmanın sağladığı çok yönlü olanaklar, özellikle de muazzam rant kaynakları ise, doğal olarak tüm düzen partilerinin yerel

seçimlere kendi cephelerinden hırsla asılmalarının bir öteki temel nedenidir.

Kürt sorunu ve yerel seçimler

Yerel seçimlere yerel yönetimlerin ötesinde bir anlam kazandıran bir öteki etken, haliyle Kürt sorunudur. Kürt halkının haklı ve meşru istemleri karşısında tüm kesimleriyle inkarcı bir birleşik cephe oluşturan burjuva gericiliği, DTP'nin geçmişe göre muhtemel bir başarısızlığını etkili bir siyasal ve psikolojik saldırının dayanağı olarak kullanmaya hazırlanmakta, bu konudaki tüm umudunu da AKP'ye bağlamış bulunmaktadır.

27 Temmuz seçimlerinde Kürdistan'da elde ettiği belirgin seçim başarısı, AKP'yi, kendisine diş bileyenler de dahil tüm burjuva gericiliği için Kürt sorununu bloke etmenin ve Kürt hareketini tecrit edip etkisizleştirmenin bugünkü koşullarda vazgeçilemez bir olanağı haline getirmişti. Bunun fazlasıyla farkında olan AKP, kendisine düzen bünyesinde özel bir üstünlük kazandıran bu konumunu yeni bir düzeyde güçlendirmenin yollarını aradı. Erken bir tarihte bizzat başbakanın ağzından dile getirilen "kaleleri düşürme" politikası da bunun ifadesi oldu. Parlamentodaki en büyük Kürt grubunu barındırmakla övünen bu gericilik odağı, başta Diyarbakır olmak üzere ulusal hareketin "kale"si durumundaki kentlerde belediye seçimlerini de kazanırsa, bunun inkarcı düzenin elinde Kürt sorununu hiç değilse bir süre için bloke etmenin ve Kürt hareketine etkili bir biçimde yüklenebilmenin önemli bir olanağı olacağını, bu arada düzenin Kürt sorunu üzerinden kendisine olan konjonktürel bağımlılığını güçlendireceğini düşünüyordu.

Bunda haksız da değildi. Zira kendi iç didişmelerinin tüm şiddetine rağmen bir bütün olarak burjuva gericiliğinin yerel seçimler üzerinden ve AKP eksenli olarak Kürt sorununa ilişkin en önemli hesabı halen de budur. Hükümetin seçimlerin hemen öncesine denk getirilen yeni Kürt "açılımları"nın sessiz bir onayla karşılanması da bundan dolayıdır.

AKP'nin aynı amaca yönelik manevraları 27 Temmuz'da önemli bir başarı sağlamıştı. Fakat seçimleri izleyen dönemde orduyla tam uyuma dayalı Kürt politikası çok geçmeden onun gerçek yüzünü de açığa çıkarmış, Kürdistan'daki desteğini önemli ölçüde zayıflamıştı. Ş sıralar Kürt sorunu eksenli olarak birbirini izleyen manevralar tam da bu zayıflamayı telafi etmeye yöneliktir. Amerikan planları çerçevesinde Güney Kürdistan'la ilişkilerdeki yeni gelişmeler, TRT'de Kürtçe kanal, üniversitelerde Kürt tarihi ve kültürüne ilişkin bölümlerin açılacağına dair açıklamalar ve nihayet Ergenekon Operasyonu'nun bir ucundan da olsa nihayet Kürdistan'daki kirli işlere dokunması, yerel seçim sürecine denk gelen tüm bu adımlar, Kürt seçmen desteğini yeniden güçlendirmeye yönelik manevralardır da aynı zamanda. Bütün bunları büyük bölümüyle yokluk ve yoksulluk içindeki Kürt seçmen kitlelerine yönelik seçim rüşvetleri tamamlamaktadır, tamamlayacaktır doğal olarak.

Sonuçta 29 Mart yerel seçimleri, Kürt sorunu üzerinden tüm bu hesapların ve manevraların ne denli tuttuğunu ve tutabileceğini de seçmen eğilimleri üzerinden belli sınırlar içinde sınayacaktır.

Fakat bundan kalkarak, gündemdeki yerel seçimlere Kürt sorunu üzerinden "referandum" işlevi atfetmekten özenle kaçınmak gerekir. Kürt halkının kendi özgür iradesinin açığa çıkmasının ifadesi olabilecek bir referandum, hiçbir politik baskı ve kısıtlamanın olmadığı, tam bir propaganda-ajitasyon özgürlüğünün bulunduğu bir ortamda bir anlam taşıyabilir ancak. Bu nedenle, temel demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bir toplumda ve boğucu kirli savaş ortamında yapılan olağan bir yerel seçime bir referandum işlevi atfetmeye eğilim duymak, burjuva gericiliğinin tuzağına düşmektir.

Oysa Kürt hareketi ve onun ardından sürüklenen bütün bir reformist-kuyrukçu sol, açıktan ya da örtülü olarak buna eğilim duyabilmektedir. Kuyrukçu solun bir kesimi

bunu DTP'yi seçimlerde kayıtsız-şartsız desteklemenin bir gerekçesi olarak da kullanmaktadır. DTP'nin ulusal özgürlük mücadelesiyle özdeşleşmiş birkaç kentte belediye başkanlıklarını almasının Kürt sorunu çerçevesinde elbette belli sınırlarda bir politik anlamı ve mesajı vardır. Bu, tüm baskı ve teröre, manevralara ve rüşvetlere rağmen kitle desteğinin korunduğunun biri ifadesi olacaktır. Fakat bunun Kürdistan'da referandumla, Kürt halkının özgür iradesinin açığa çıkması ile bir ilgisi yoktur, olamaz. DTP'nin Kürdistan'daki seçmen desteğinin halihazırdaki sınırları bellidir ve bu her halükarda toplamında burjuva gericiliğinin sahip olduğu seçmen desteğinin epeyce altındadır. Seçimlerin referandum anlamına geldiğini dillendirenler, bu olguya dayanarak burjuva gericiliğinin girişeceği demagojilere de çanak tutmuş olduklarını bilmek durumundadırlar.

Ekonomik kriz, bahar süreci ve yerel seçimler

Gündemdeki yerel seçimlerin ekonomik kriz ortamında ve bahar sürecinde sınıf ve kitle hareketinin gelişme sorunları bakımından da kendinden öteye bir anlamı ve işlevi vardır. Böyle bir dönemde gündeme gelen seçimler, burjuva gericiliğinin tüm kesimleri için, kitlelerin dikkatini kendi özgücüne dayalı mücadeleden ve eylemden parlamenter kurumlara ve dolayısıyla seçim sandığına çekmenin bir önemli olanağıdır da. Tam da aynı nedenlerle fakat tümüyle zıt amaçlar doğrultusunda gerçek devrimcilerin görevi, bu tuzağı boşa çıkarmak, seçimlerin sınıf ve kitle hareketinin gelişme dinamiklerini bir süreliğine de olsa zaafa uğratmasına her yolla engel olmaktır.

Nispeten uzun süren bir hareketsizliğin ardından son iki senedir belirli bir tempoda gelişen, zaman zaman genişlik ve yoğunluk da kazanan bir sınıf ve kitle hareketi ile yüzyüzeyiz halen. Ekonomik krizin dolaysız etkileri ve sermaye çevrelerinin bunu yeni bir saldırının bahanesi haline getirmeleri, özellikle son aylarda işçi hareketi eksenli olarak buna yeni bir güç kazandırdı. Krizin kendini genişleyen kuralsız saldırılar olarak ortaya koyan etkilerinin giderek çoğaldığı ve bunun bahar sürecinin olanakları ile üst üste bindiği bir evre, kitle hareketinin gelişmesi için daha uygun bir zeminin de oluşması demektir haliyle.

Fakat işte tam da bu aynı evre, aynı zamanda bir yerel seçim süreci olarak da yaşanmaktadır. Burada sorun karşımıza, dikkatlerin seçim sandığına mı, yoksa sınıf ve kitle hareketinin gelişimine mi yöneltileceği olarak çıkmaktadır. İlki tüm kesimleriyle burjuva gericiliğinin tutumudur, ikincisi düzene karşı devrim kampında durduğunu iddia eden ya da buna inanan tüm siyasal güçlerin tutumu olmak zorundadır. Kuşkusuz bu ikilem, düzen güçleri ile devrim güçlerinin tutumları arasındaki bu temelli fark, gerçekte her seçim dönemi için geçerlidir. Fakat uzun süreli bir durgunluğun ardından kendini yeni yeni bulmaya başlayan bir kitle hareketi koşullarında, hele de bu kriz ürünü saldırılara karşı kitle hareketinin sonraki seyrini de yakından ilgilendiriyorsa, bu ayrım çizgisi ayrıca güncel bir anlam ve önem de taşıyor demektir.

Gündemdeki yerel seçimlerin sınıf ve kitle hareketinin gelişme seyri bakımından kendinden öte anlamı ve işlevi de işte bu noktada belirmektedir. Burada sorun, politik ilginin olağan dönemlere göre belirgin biçimde yoğunlaştığı ve kitlelerin nispeten geri kesimlerini de kapsadığı bir evrede seçim ortamının yarattığı olanaklardan yararlanıp yararlanmamak değildir kesinlikle. Tüm sorun, bunun ne yönde ve ne amaçla yapılacağıdır. Aynı ilgi ve politizasyondan pekala kitlelerin dikkatini mücadeleye ve somut eyleme çekmek için de en iyi biçimde yararlanılabilir ve tüm gerçek devrimcilerin sorunu, kilitleneceği temel kaygı şaşmaz biçimde bu olmalıdır.

Tersinden ise burjuva gericiliği kitlelerin tüm dikkatini parlamenter

kurumlara, yerel yönetimlere, bu yolla sorunların çözülebileceği aldatıcı inancına, dolayısıyla da seçim sandığına yöneltmeye çalışacaktır. Bunu başardığı ölçüde ise kitleleri aldatıcı hayaller eşliğinde edilgenliğe itecek, böylece yeni yeni hız kazanan ve girmekte olduğumuz bahar döneminde daha da güçlenme ve yayılma potansiyeli taşıyan sınıf ve kitle hareketi dalgasını kırmak, hiç değilse geri plana düşürmek başarısı göstermiş olacaktır.

Yerel seçimler ve reformistler

Devrimle, devrimci ilkelerle, devrimci amaç ve kaygılarla yakından uzaktan bir ilgisi kalmamış reformist sol, gündemdeki seçimlerin ortaya çıkardığı sorunları bu açıdan ele almanın yanından bile geçmemektedir. Onun temel ayırdedici özelliği artık burjuva parlamentarizmine endeksli hesap ve kaygılardır.

Ne edip edip hiç değilse birkaç beldede bir seçim başarısı elde etmek, hele de bunu kendi parti yada grup adayı üzerinden yapabilmek, halen herbir reformist çevrenin seçim dönemindeki en önemli kaygı ve hesabı olarak öne çıkmaktadır.

Bundan dolayıdır ki, krize karşı etkin bir rol oynayabilecek birleşik mücadele platformalarını boşa çıkarmak ya da geri plana itmek pahasına tüm dikkatleri ilkesiz seçim ittifaklarına yöneltme yolunu tutmuşlardır. Bundan dolayıdır ki, ortak seçim platformlarında bir araya gelenler, ilkeler ve ortak platformun siyasal çerçevesi konusunda hemencecik anlaşabildikleri halde, nerede ve kimin adayı tartışmalarının içinden haftalar boyu çıkamamaktadırlar. Bunun içindir ki, ortak seçim platformu üzerine anlaşan ve bunu da sözümona mücadelenin ihtiyaçlarına bağlayanlar, hemen ardından, ama önemli olan adaylar üzerinde de anlaşabilmektir diye eklemekte ve pazarlık güçlerini artırmak üzere birbirilerini gerekirse ayrı aday şantajıyla açmaza almak, bunu da ilk pratik adımlarda somutlamaktan geri durmamaktadırlar.

Halihazırda DTP eksenli olarak kurulan, reformist ve kuyrukçu solun tüm kesimlerinin yanısıra devrimcilikten demokratlığa doğru eğik bir düzlemde yol alan yeni bazı gruplarla da saflarını bir önceki seçime göre daha da genişleten "birlikte başarabiliriz" ittifakının gerçek tablosu işte budur. Bu tabloda reformist sol payına kuşkusuz yeni bir şey yoktur. Onlar Kürt oylarının büyüsüne de kapılarak parlamentarizme kendilerini endeksleyeli, genel seçimleri "iktidara yürüyoruz!" heyecanı ile, yerel seçimleri "yerel iktidarlaşma" hayalleri ile ele alalı yıllar oldu. Yenilik, bu liberal parlamenter cephenin geleneksel halkçı devrimci hareketten geriye kalmış pek az sayıdaki grup ya da çevreden yeni katılımlarla genişlemesindedir.

Gündemdeki seçimler bu açıdan bir kez daha gerçek konum ve kimliklerin netleşmesine vesile olmuştur. Yıllarca her türlü inandırıcılığını yitirmiş solcu söylemlerle fakat gerçekte apolitizmin bir sonucu olarak seçimlerden uzak duranlar, bu alana ayak atar atmaz Türkiye'nin en kaşarlanmış reformistleri ile aynı safa düşmüşlerdir. Devrimcilik, devrimci ilke ve amaçlar, seçimlerden devrimci amaçlarla, devrimci sınıf mücadelesini geliştirmek ve bu arada burjuva parlamenter kurum ve mekanizmaların gerçek içyüzü sergilemek üzere yararlanmak, tüm bunlar bir anda anlamını yitirmiş, ne edip edip "birlikte" birkaç ilçe, belde ya da muhtarlık seçimini kazanmayı "başarmak" esas kaygı ve amaç haline gelmiştir.

Bu ibret verici bir tablodur, ama yine de sağladığı yeni açıklıkları komünistler kendileri yönünden önemli bir kazanım saymaktadırlar. Bunun neden böyle olduğu şu sözlerde bütün açıklığı ile ortaya konmuştur: "Son yıllarda seçimler solun tablosunu daha iyi anlayabilmek, kimin gerçekte ne olduğunu ve nerede durduğunu daha açık biçimde görebilmek için paha biçilmez veriler sunmaktadır. Şu veya bu parti ya da grubun gerçek konumunun, bilincinin ve yöneliminin ne olduğunu daha açık, somut ve kesin biçimde anlamak istiyorsanız, seçimler dönemindeki tutum ve politikasına bakınız, o

parti ya da grubun gerçeğini bütün açıklığı ile görme olanağı bulursunuz." (***Tasfiyeci Sürecin Son Aşaması: Parlamentarizm***, Eksen Yayıncılık, s.21)

Yerel seçimler ve komünistler

Partimiz, genel olarak burjuva parlamenter kurumlara, özel olarak yerel yönetimlere, bu çerçevede bir parlamenter mekanizma olarak seçimlere ilişkin ilke ve yaklaşımlarını birçok vesileyle ve yeterli açıklıkta ortaya koymuştur. Bu yaklaşımlar genelliği içinde de bırakılmamış, özellikle reformist sola karşı ideolojik mücadele içinde ve Türkiye'nin özgün gerçekleri üzerinden somutlanmıştır da. Bu yerel yönetimler sorunu için de aynı ölçüde geçerlidir. Türkiye'de yerel yönetimlerin, daha özel olarak belediyelerin ne olup ne olmadığı, hangi kurumsal ve yasal ilişkiler ağı içinde bulundukları, merkezi iktidar tarafından siyasal, idari ve mali olarak nasıl bir denetim altında tutuldukları ayrıntılara inilerek irdelenmiş, yeterli somutlukta ortaya konulmuştur. (Bkz. *Liberal Solun Yerel Seçim Perişanlığı*, ***Tasfiyeci Sürecin Son Aşaması: Parlamentarizm*** içinde, Eksen Yayıncılık)

Komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların bilincini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede, kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar.

Bunlar partimizin elinde, gündemdeki seçimleri doğru bir bakış açısıyla ele almak kadar her türden oportünizme karşı etkili bir ideolojik mücadele bakımından da önemli bir ideolojik birikimin ifadesidirler. Bu birikimden bu vesileyle en iyi, amaca en uygun biçimde yararlanmak tüm komünistlerin görevidir.

Gündemdeki yerel seçimlere ilişkin yaklaşımımızın genel ilkesel çerçevesini ve genel esaslarını da burada bu aynı birikimden hareketle ortaya koyacağız:

- Komünistler seçimlere katılmayı ve burjuva parlamentosundan olduğu gibi yerel yönetimlerden de devrimci amaçlar için yararlanmayı ilke olarak reddetmezler. Fakat bunu yaparken, yerel yönetimlerin işlevi, gücü ve sorunlara çözüm olanakları konusunda herhangi bir yanılsama yaratmamaya da özel bir dikkat gösterirler. Bununla da kalmaz, buna ilişkin burjuva ve reformist aldatmacaların içyüzünü kitleler önünde teşhir etmeyi temel önemde bir görev sayarlar.

- Komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların bilincini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede, kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar.

- "Ulusal irade" yanılsaması üzerinden burjuvazinin gerçek iktidar odaklarını perdeleme işlevi gören burjuva parlamentosunun içyüzünü kitleler, özellikle de onların ileri kesimleri önünde sergilemek nispeten daha kolaydır. Kitlelerin uzun yılları bulan deneyimleri bunu bir ölçüde olsun kolaylaştırır. Buna karşın kurum olarak yerel yönetimler, "halkın yönetimi", "halkın katılımı", "halka dolaysız hizmet"

vb. argümanlar üzerinden sunulmaya elverişlidirler. Özellikle reformist sol buna yönelik yanılsamalara güç katar ve ona solcu söylemlerle belli bir inandırıcılık da kazandırır.

- Oysa bu büyük bir aldatmacadır. Merkezi iktidar organlarının burjuvazinin elinde olduğu ve bunun bin bir kolla (vilayet, emniyet, istihbarat, garnizon, yargı vb.) kendini yerel düzeyde de gösterdiği bir durumda, yerel "halk yönetimi" tepeden tırnağa bir yalan ve yanılsamadır. Aynı gerçek, üretim araçları ve zenginliğin ezici bölümü (dolaysız özel mülkiyet ya da devlet bütçesi ve mülkiyeti olarak) burjuvazinin elinde ve denetiminde olduğu sürece, yerel planda halkın sorunlarının çözülebileceği inancı ya da beklentisi için de geçerlidir. Alabildiğine sınırlanmış ve güdükleştirilmiş yerel yönetimler ve bütçeler, bu sınırlar içinde bile burjuvazi tarafından bin bir yolla en sıkı bir denetim altında tutulurlar.

- Bu temel önemde bilimsel-toplumsal gerçeklerden hareketle TKİP, yerel yönetimler üzerinden yapılabilecekler hakkında özellikle reformist sol tarafından işçilere ve emekçilere pompalanacak hayallere karşı bir kez daha özel bir mücadele yürütecektir. Her biçimiyle "Belediye sosyalizmi" yanılsamasının içyüzünü kararlılıkla teşhir edecek, bunu, kurulu düzenin gerçek yapısı, kurumlaşması ve işleyişinin ortaya konulması çabasıyla birleştirecektir.

- Komünistler, yerel seçimlerde işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin karşısına kendi bağımsız adaylarıyla çıkacak, yerel seçim kampanyalarını bu adaylar üzerinden öreceklerdir. Bu kampanyanın amacı elbette oy toplamak değil, fakat partinin devrimci propaganda ve ajitasyonunu normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde güçlendirmek, kitleleri devrimci açıdan aydınlatmak, parti programını tanıtmak, onun döneme uyarlanmış stratejik ve taktik istem ve şiarlarını kitleler içinde yaymaktır. Her zaman olduğu gibi bu seçimlerde de partinin seçim çalışmasında başarısının temel ölçüsü bu olacaktır.

Partimiz seçimlerde kendi bağımsız faaliyetini esas alacak ve bütün bir çabasını bu eksende yoğunlaştıracaktır. Herhangi bir seçim ittifakı arayışı içine de girmeyecektir. Zira bugünün siyasal sahnesinde devrimci ilke ve amaçlar çerçevesinde bu türden bir ittifak için başvurabileceğimiz muhataplardan yoksun durumdayız. Düne kadar devrimci platformlarda birlikte iyi kötü iş yapabildiğimiz grupların büyük bir bölümü halen reformist solun yedeğinde hareket etmek yolunu tutmuştur. 12 Eylül yenilgisinden arta kalan küçük-burjuva devrimci demokrat hareketin fiilen çöküşü anlamına da gelen bu tablo bize seçim gündemi çerçevesinde devrim ve sosyalizm bayrağını kendi başımıza yükseltmek dışında bir seçenek bırakmamıştır.

Partimiz seçimlerde kendi bağımsız faaliyetini esas alacak ve bütün bir çabasını bu eksende yoğunlaştıracaktır. Herhangi bir seçim ittifakı arayışı içine de girmeyecektir. Zira bugünün siyasal sahnesinde devrimci ilke ve amaçlar çerçevesinde bu türden bir ittifak için başvurabileceğimiz muhataplardan yoksun durumdayız.

Partimiz bu bayrağı tek başına yükseltmekten geri durmayacaktır. Krizle iflası bir kez daha açıkça ortaya çıkmış kokuşmuş sermaye düzeni karşısında olduğu kadar "sol alternatif" adı altında kendini gösteren reformist aldatmaca karşısında da devrim ve sosyalizm seçeneğini öne çıkaran, kitlelere gerçekleri anlatan, onlara inanç ve kararlılıkla devrimci çözüm ve mücadele yolunu gösteren, bunu devrimci sınıf mücadelesinin geliştirilmesi somut hedefine bağlayan yoğun ve tempolu bir çalışma içinde olacaktır. Partimiz devrimci baharı yerel seçimlere değil, tam tersine yerel seçimlerin sunduğu olanakları devrimci bahara bağlayan bir davranış çizgisi izleyecektir.

EKİM

10. Yılında Partinin gelişme sorunları...

Yerel örgütleri güçlendirmenin önemi

Partinin devrimci örgütün güçlendirilmesine çubuk büktüğü, dahası bunu "yaşamsal" ilan ettiği bir dönemde yerel örgütlerimizin güçlendirilmesi özel bir önem kazanmaktadır. Partinin yerel örgütlerden oluştuğu gözönüne alındığında, yerel örgütlerin güçlendirilmesinin önemi daha kolay anlaşılır. Zaten yerel örgütlerimizin güçlendirilmesinden söz ettiğimizde, dolaysız bir şekilde partinin güçlendirilmesinden de söz etmiş oluyoruz.

Aynı diyalektik bütünlük, partinin gündeminde bulunan kadrolaşma sorunu açısından da geçerlidir. Parti, militanların kadrolaştırılmasına vurgu yaparken, çevre ve çeper ilişkilerini örgütlemenin önemi üzerinde de durmaktadır Bu koşullarda isabetli bir müdahale, ısrarlı bir çaba ile güçleri kadrolaştırmada yol almak, esası yönünden yerel örgütlerimizin bu alanda gösterecekleri başarıya bağlıdır.

Parti militanlarının yanısıra, gelişmeye açık, bu yönde çaba harcayan çevre/çeper ilişkilerinin daha ileriden kazanılıp kadrolaştırılması ancak devrimci siyasal faaliyet içinde mümkün olduğuna göre, bu faaliyeti sürdüren yerel örgütlerimiz etraflarında biriken güçleri kadrolaştırma hedefiyle hareket edebilmeli, toplam faaliyeti planlarken işin bu yönüne özel bir dikkat göstermelidirler.

Pek çok temel metinde vurgulandığı üzere kadrolaşma genel/soyut bir sorun değildir. Somut olan bu sorunun somut çözüm alanı, devrimci siyasal sınıf çalışmamızı yürüten yerel örgütlerdir. Bu noktada merkezi müdahale elbette önemlidir. Ancak pratikte somut adımlar atacağımız yer yine yerel örgütlerimiz olacaktır.

İhtilalci bir sınıf partisi için kadrolaşma sorununun çözüm alanı genel siyasal faaliyetten öte, devrimci sınıf çalışması olabilir ancak. Partinin, sınıftan kadrolaşmak ve kadroları sınıf çalışması içinde dönüştürerek yeniden kazanmak yönünde yaptığı vurgu da bunu anlatmaktadır. Bir kez daha vurgulamak gerekiyor ki, komünist işçi partisinin aradığı nitelikleri taşıyan kadro tipi ancak böyle bir çalışma içinde yaratılabilir.

Planlı ve istikrarlı bir organ işleyişi

Yerel örgütlerimizi güçlendirme sorununu irdelediğimizde, karşımıza geniş bir alan çıkmaktadır. Zira partinin gündemi, öncelikleri, sorunları, hedefleri ne ise, daha dar anlamda yerel örgütler için de odur.

Verili koşullarda yerel örgütler üstten alta doğru güçlendirilmek durumundadır. Bu ise, işe yerel çalışmalara önderlik eden organ ya da kolektiflerden başlamak gerektiğine işaret etmektedir.

İlkin, yerel örgütler düzenli bir organ işleyişini oturtmalıdırlar. Düzenli toplantılar yapan, toplantıları gereksiz ayrıntıların tartışılmasıyla boğmayan, yaşanan sorunlara, aksaklıklara müdahale eden ancak onlara takılıp kalmayan, her durumda faaliyeti, aynı anlama gelmek üzere partiyi güçlendirmeyi merkeze koyan bir tarz tutturulmalıdır.

Toplantıların gündemleri, siyasal gelişmelerin yanısıra bölge faaliyetine odaklanan, çalışmayı planlayan, denetleyen, aksama noktalarını belirleyip çözücü müdahalelerde bulunan, geliştirici, ufuk açıcı nitelikte olmalıdır. Her bileşen tartışmalara katılmalı, soru sormalı, görüş ve önerilerde bulunmak için çaba harcamalıdır. Toplantıların bu nitelikte olabilmesi için yerel örgütlerdeki deneyimli yoldaşların çabası ayrı bir önem taşımaktadır.

Yerel örgütlerimizde süreci nispeten yeni olan yoldaşlar yer alabilmektedir. Doğal olarak bu yoldaşlardan yetkin bir kadro düzeyi beklenemez. Ancak süreç içinde bu niteliği kazanabilmelerini sağlayacak bir çalışma tarzı izlenebilmek durumundadır. Bu

noktada organ toplantılarının atmosferi, çalışmanın planlanması, denetlenmesi, somut görevlendirmelerin düzenli yapılması işlevsel olacaktır. Faaliyet içinde kazanılan örgütsel deneyim, çalışmanın her aşamasında devrimci militan kimliğin geliştirilmesi ile pekiştirilmelidir. Kısacası tarzımız bütünsel dönüşümü gözetmelidir.

Genelde yerel örgütlerimizdeki tüm yoldaşlar, özelde süreci nispeten yeni olan yoldaşlar için devrimci iç yaşamın örgütlenmesi kritik bir önem taşımaktadır. Örgüt bilincinin gelişmesi açısından olduğu kadar, örgütlü yaşama pratik uyum yeteneğinin kazanılması açısından da devrimci iç yaşamın önemi tartışmasızdır. Kurallı iç yaşam planlı, dinamik, mümkün olduğu ölçüde boşluklara yer vermeyen nitelikte olmalıdır.

Süreci yeni olan yoldaşların bu konuda kimi zorlanma alanları olabilir. Bu zorlanma alanlarına, kurallı devrimci yaşamdan taviz vermeden fakat uygun üslupla geliştirici ve kazanıcı müdahaleler yapılmalıdır. Altını çizmek gerekiyor ki, her devrimci ayrı bir kişiliktir. Dolayısıyla kazanıcı müdahalelerin bir reçetesi yoktur. Sorunlar ya da zorlanma alanları somut olduğu gibi, kazanıcı çabaların da somut ve özgün olması gerekir. Nitekim, kişinin özgünlüğünü gözeten müdahale kazanıcı olurken, belli kalıplara göre yapılan sekter müdahaleler kırıcı olmaktadır. Bu koşullarda her yerel örgüt, somut olarak güçlerini koruyup geliştirmenin yol ve yöntemini ancak kendisi bulabilir. Buna rağmen gerektiğinde üst organlardan görüş, öneri ve müdahale talebinde de bulunabilir.

Yerel örgütlerin düzenli organ işleyişinin bir göstergesi de, üst organlara düzenli rapor vermesidir. Rapor, faaliyet üzerinde düşünsel yoğunlaşma, çalışmanın toplamını denetleme, yeni dönemi planlama, süreci yeni olan güçleri eğitme, dönemsel olarak alanın tablosunu partinin üst organlarına ileterek gerekli merkezi taktik politikaların saptanması için veriler sunma işlevi görüyor. Görüldüğü üzere sistemli bir rapor akışı düşünsel yoğunlaşmayı gerektirdiğinden, yerel faaliyetin başarılı seyrinde önemli bir yer tutmaktadır.

Yerel örgütlerimizdeki yoldaşların toplamı için, ama özellikle sürece yeni katılan yoldaşların gelişimi açısından ideolojik-teorik eğitimin önemini de bir kez daha vurgulamak gerekir. Parti metinlerinde bu sorunun önemine işaret edilmesi, konunun MYO'da döne döne işlenmesi, parti saflarında ideolojik-teorik eğitimin önemine dair bir bilinç açıklığı sağlanmıştır. Ancak bunun pratikte henüz tam karşılık bulduğu söylenemez. Partinin kolektif eğitim programları oluşturduğu bir dönemde, bu eğitim için uygun pratik planlamalar yapmak yerel örgütlerimizin sorumluluğundadır.

Partinin bölge organlarında konumlanan yoldaşların nitelik yönünden gelişimi, yerel örgütlerimizin düzeyini yükseltmekle kalmayacak, daha uyumlu ve verimli bir çalışmayı örgütleme olanaklarını da genişletecektir.

Saptanmış hedeflere odaklanan devrimci sınıf çalışması

İlkin Türkiye Komünist İşçi Partisi tüzüğünün ***"Partinin niteliği, amacı ve temel ilkeleri"*** başlıklı birinci bölümünün ikinci paragrafını bir kez daha hatırlayalım:

"TKİP, işçi sınıfının temel tarihsel amaçlarının ve çıkarlarının temsilcisidir. Burjuvaziye karşı mücadelesinin çeşitli gelişme aşamalarında işçi sınıfına yol gösterir, eylemine önderlik eder. Yalnızca ideolojisi, programı ve taktiği ile değil, sınıfsal temeli ve örgütünün sınıf bileşimiyle de proleter bir sınıf partisi olabilmek için azami çaba harcar. Fabrika ve işletme hücreleri temelinde örgütlenmeyi esas alır."

Bu hatırlatma elbette yerel örgütlerimizin sınıf eksenli bir faaliyet örgütlemedikleri anlamına gelmiyor. Güçlerinin yüzde 90'ını sınıf çalışmasında konumlandıran bir partinin yerel örgütlerinin sınıf merkezli bir faaliyet yürüttükleri kendiliğinden anlaşılır. Bu hatırlatma, bir kez daha, *"yalnızca ideolojisi, programı ve taktiği ile değil, sınıfsal temeli ve örgütünün sınıf bileşimiyle de proleter bir sınıf partisi olabilmek için azami çaba harcar"* vurgusuna dikkati yoğunlaştırmak içindir. Bu alanda aldığımız mesafeyi gözardı etmeden, sınıfa genel seslenmenin yanısıra, seçilmiş hedeflere yoğunlaşmayı temel alan bir tarzın partinin tüm yerel örgütleri tarafından hayata geçirilmesinin güncel

önemine dikkat çekmek gerekiyor.

Seçilmiş hedeflere yoğunlaşan çalışmada yol alabilmek için güçlerin dengeli ve isabetli dağılımına dikkat edilmelidir. Güçlerin mevzilenmesinde hem dar bir alana sıkışıp kalmaktan, hem geniş bir alana yayılıp dağılma yaşamaktan kaçınılmalıdır. Boşluk bırakan bir mevzilenme dikkatin dağılmasına zemin hazırlarken, ağır yükler altında ezilmeye yol açan çalışma tarzı ise yıpratıcı olmaktadır. Dolayısıyla burada gözetilecek denge önem taşımaktadır.

Bilindiği gibi partimiz, devrimci teoriyi rehber edinen devrimci örgütün, ancak devrimci sınıfla organik bir bütünleşme sağladığı, bu zemin üzerinde gelişip yükseldiğinde güvence altına alınabileceğini döne döne vurgulamaktadır. O halde yerel örgütlerimizin, saptanmış hedefleri temel alan bir faaliyetle sınıfın öncülerinden kadro kazanma ve farklı alanlardan parti saflarına katılan güçleri bu alanda dönüştürmede verili sınırları aşmayı sağlayacak bir çaba harcamaları gerekiyor. Bu alanda yaşanacak bir sıçrama, partinin geleceğinin, demek oluyor ki, proleter bir devrime önderlik edebilme yeteneğinin güvence altına alınması yönünde bir eşiğin aşılması anlamına gelecektir.

Bu alanda belli başarılar sağladığımızı ifade ederken, parti örgütünü sınıf bileşimi ile de proleterleştirme alanında kat etmemiz geren önemli bir mesafe olduğunu gözden kaçırmamalıyız. Saptanmış hedefleri temel alan sınıf eksenli çalışmadaki ısrarımız bu mesafeyi almamızı kolaylaştıracaktır.

Örgütlülüğü alta doğru yaymalıyız

Parti örgütlerini alta doğru yayabilmek için çevre/çeper ilişkilerinin parti ile daha ileriden bütünleşme süreçlerini hızlandırmalıyız. Bunun için, olanaklı olduğu ölçüde tüm ilişkileri okuma grubu, çalışma komitesi, eğitim grubu, işçi, gençlik, kadın komisyonları gibi örgütsel formlarda tanımlamak gerekiyor. Sistemli ve disiplinli bir çalışma içine girmenin ilk adımı olan bu örgütsel formlar, kitle ilişkilerimizle daha yakında ilgilenmemize olanak tanıyacağı gibi, bu ilişkilerin gelişmek için daha yoğun bir emek harcamalarını da sağlayacaktır. Kuşkusuz her kitle ilişkisi bu nitelikte olmayabilir. Önemli olan bu nitelikleri taşıyan (ki çevremizde mutlaka bu nitelikte ilişkiler vardır) kitle ilişkilerimizi, ama özellikle işçi ilişkilerimizi zaman geçirmeden bu tarz bir çalışmanın içine çekmenin yolunu bulmaktır. Burada sorumluluk doğal olarak kitle ilişkilerini en iyi tanıyan yerel örgütlerimize düşmektedir.

Faaliyetin "propaganda-ajitasyon, örgütlenme, eylem" diyalektik bütünlüğü gözden kaçırılmamalıdır. Bugünkü koşullarda örgütlenme işin en zor yanı olsa da, yerel örgütlerimiz işin bu yönünü mutlaka gözetmelidir. Zira örgütlenme boyutu eksik her yerel ya da genel bir çalışma, en temel ayağından yoksun kalmış bir çalışma demektir.

Genelde bu konuda bir zorlanma yaşadığımız açıktır. Elbette bu zorlanmanın nesnel koşullardan kaynaklanan yönleri vardır. Sınıf hareketinin verili koşullarında bunu anlamak mümkündür. Tehlikeli olan, bu zorlanmanın giderek kanıksamaya yol açması, daha önemlisi nesnel güçlüklerin öznel zayıflıkların bir gerekçesine dönüşebilmesidir. Her yerel örgüt, elbette nesnel etkenleri gözardı etmeden, öznel planda yaşanan zayıflıkları saptayıp, buna uygun müdahalenin yol, yöntem ve araçlarını geliştirmeyi hedefleyen bir yoğunlaşma içine girmelidir.

Bu alana yapacağımız başarılı müdahaleler, yerel örgütlerimizi güçlendirmenin en etkili yolu olacaktır. Bu başarı yerel güçlerimizi yetkinleştirip moral ve coşkusunu yükselteceği gibi, politik faaliyetimizin daha yaygın ve daha etkili olmasını da sağlayacaktır. Sınıf çalışmasında kökleşmek, bu alanda mevziler tutmak, buradan hareketle de bölge çalışmalarımızı kesintisiz bir şekilde sürdürmeyi güvence altına almak, örgütlülüğü alta doğru yaymayı başardığımız ölçüde mümkün olacaktır.

Yayınların ve diğer araçların etkili ve işlevli kullanımı

İşçi sınıfı ve emekçilere seslenme konusundaki başarılı pratiğimiz biliniyor. Merkezi yayınlarımızın yanısıra, birkaç istisna dışında bütün çalışma bölgelerimiz yerel yayınlar çıkarmaktadır. Yanısıra diğer propaganda araçlarını da hem çalışma

bölgelerimizde, hem de emekçilerin geneline seslenecek şekilde kullanmaktayız.

Yayınlarımız ve diğer propaganda araçlarımız, partimizin çizgisinin, görüş ve politikalarının, temel şiarlarının işçi ve emekçilere taşınmasına hizmet ediyor. Yayın satışı, materyal dağımı veya eylemli süreçlere müdahalelerimiz esnasında yaptığımız ajitasyon bu etkiyi daha da pekiştiriyor. Bundan sonrası ise, etkilediğimiz işçi, emekçi ve gençlerle politik ilişkimizi geliştirmek, bu kitle ilişkilerinin gelişme potansiyellerini saptayabilmek, harekete geçirmek ve nihayet buna uygun olanları örgütlemektir. Faaliyetin bütünlüğü ancak böyle sağlanabilir. Yayın ve diğer araçlarımızın emekçilere seslenmenin yanında, birer örgütlenme aracı işlevi görmesi, yerel örgütlerimizin bu bütünlüğü sağlama becerisi, yaratıcılığı ve inisiyatifine bağlıdır.

Verili koşullarda politik çalışmamızın etkilerini örgütleme noktasında kolay başarı beklememek, ancak her ısrarlı çabanın da yaratacağı olumlu sonuçlar olacağını gözden kaçırmamak gerekir. Eğer çok etkin bir politik faaliyet yürüttüğümüz halde bunun şu ya da bu düzeyde örgütlenme alanında bir karşılığı olamıyorsa, burada sorgulanması gereken bir sorun alanı var demektir.

Yayınlarımızın ve diğer araçların emekçilere ulaştırılması, bu araçların yarattığı etkiler, bu etkilerin örgütlenmesi vb. konulardaki deneyimleri süzmek ise işin bir diğer boyutudur. Deneyimleri süzmek, faaliyetimizin yarattığı etkinin boyutlarını genel hatlarıyla görebilmeyi sağlayacağı gibi, politik çalışmamıza olumlu tepki veren işçi ve emekçilerle zaman geçirmeden daha yakından bağ kurma konusunda da yol gösterici olacaktır. Tabii ki süzülen deneyimlerin partinin kolektif birikimine aktarılması ve parti yayınlarının bununla beslemesi de gözden kaçırılmamalıdır. Deneyimleri, sorunları, zorlanma alanlarını yaratıcı değerlendirmelere konu edip parti yayınları üzerinden örgütün geneline maletmek, yerel örgütlerimizin kimi zaman ihmal ettikleri temel bir sorumluluktur.

Elbette partinin tüm yerel örgütleri, faaliyetlerini burada genel hatlarıyla çizmeye çalıştığımız bütünsellik ekseninde yürütmeye çalışıyorlar. Buna rağmen biliyoruz ki, her yerelin kendine özgü sorunları, zorlanma alanları mevcuttur. Sorun ya da zorlanma noktalarının kimi zaman kanıksamalara yol açması ise, faaliyete bütünsel bakışta belli kaymalara yol açabiliyor. Yerel örgütlerimizi güçlendirebilmek için, yürütülen faaliyetleri bu gözle de sorgulayabilmemiz gerekiyor.

10. yılını geride bırakan partimizin devrimci teori/program, devrimci örgüt ve devrimci sınıf bütünlüğünü özel bir tarzda öne çıkardığı bu dönemde, yerel örgütlerimiz de, faaliyetlerini partinin saptadığı bu dönemsel önceliklere uygun şekilde planlamalıdır. Partinin bu kritik üç alanda gelişip güçlenmesinin yerel örgütlerimizin bu alanlardaki gelişme ve güçlenmesine bağlı olduğu bir an bile akıldan çıkarılmamalıdır.

Bütünlüğü içinde kapitalizmin...

(Baştarafı s.16'da)

savaşına ve Ekim Devrimi ile başlayan fırtınalı sürece, ikincisi sert sınıf mücadelelerine, faşizme, ikinci bir dünya savaşına ve yeni bir devrimler dalgasına yolaçtı. Bu tarihi durumları kaderci bir bakışla bugünün olaylarının gelişme seyrine bire bir uyarlamaya kalkmamalıyız elbette. Fakat yine de önümüzdeki sürecin olaylarına bu tarihi verilerin ışığında, demek oluyor ki, geniş bir ufukla bakabilmeliyiz.

Kapitalizm bunalımlarla birlikte savaşlar ve devrimler üretiyor, geride kalan tarihi bunu kanıtlıyor. Şimdi yine günden güne şiddetlenen bir bunalımlar ve kendini bugünden bölgesel çapta gösteren savaşlar dönemi içindeyiz. Biriken muazzam sorunlar ve keskinleşen sınıf çelişkileri devrimler için de toprağı gitgide daha çok mayalıyor. Bu durumda, burjuva gericiliğinin devrimin olanaklarını boğmaya yönelik karşı-devrimci hamlerini boşa çıkarmak ve insanlığı yeni bir büyük emperyalist savaşın telafisi zor yıkımından korumak, işçi sınıfı ve halkların gelmekte olan yeni devrimler döneminin olanaklarının ne ölçüde değerlendirilebileceğine sıkı sıkıya bağlı olacaktır.

Ekonomik kriz, olanaklar ve görevler

Sermaye sınıfı yaşadığı krizin faturasını bir kez daha işçi ve emekçilere ödetmek için saldırılarına hız vermektedir. Başta işten çıkartmalar olmak üzere ücretsiz izinler, ücret kesintileri, sosyal hak gaspları ve bir dizi uygulama bugün tüm fabrika ve işletmelerde görülmektedir. Kapitalistler bu yolla hem maliyetleri aşağı çekerek kâr oranlarını korumakta, hem de yeni saldırıları devreye sokmak için gerekli atmosferi yaratmaktadırlar.

Örneğin yeni asgari ücretin belirlenmesi, Ocak zammı gibi dönemlerde "kriz" bahanesi sermaye sınıfı için bulunmaz bir fırsat olmuştur. Bugüne kadar dillendirilen "bölgesel asgari ücret" vb. talepler şimdi kriz argümanıyla birlikte daha kuvvetli bir şekilde gerekçelendirilmeye başlanmıştır. Ocak zamları da aynı şekilde ertelenecek ya da sıfır zam dayatmalarıyla geçiştirilmeye çalışılacaktır. Dahası kimi yerlerde ücretlerin düşürülmesi bile işçilere, işten çıkartılma seçeneğine karşılık alternatif olarak sunulmaktadır. Kıdem tazminatının fona devri, İşsizlik Sigortası Fonu'nun sermayenin hizmetine sunulması gibi talepler de bu süreçte daha sık gündeme gelecektir.

Kısacası sermaye sınıfı, sorumlusu olduğu krizden bile en kazançlı çıkabilmek için ne gerekiyorsa onu yapıyor. Sınıfsal çıkarlarına uygun şekilde bu saldırıları hayatı geçirirken bir dizi aracı kullanmaktan da geri kalmıyor. Sermaye medyası bir yandan kriz gündemini, adeta bir kadermiş gibi ya da "ekonominin iyi yönetilememesi"nden kaynaklı bir sorunmuş gibi işlerken, diğer yandan da bu kötü günlerin her kesimin ortak fedakarlığı sonucunda aşılacağı söylemleriyle saldırıları meşrulaştıran, emekçilerin tepkilerini pasifize eden manipülasyonlara başvuruyor.

İşçi ve emekçiler de krizi artık daha yakıcı bir şekilde hissediyorlar. Bundan

dolayı kriz, emekçilerin en temel gündem maddelerinden biri haline gelmiş bulunuyor. Şüphesiz bu durum emekçilerin henüz kendi sorunlarına daha duyarlı, çözüm yolları konusunda daha bilinçli hale geldikleri anlamına gelmiyor. Sermayenin tüm araçlarını kullanarak (medya, sendika bürokrasi, dini gericilik, ırkçı milliyetçilik, vb.) işçi ve emekçileri sürekli manipülasyona tabi tutması, mevcut durumu kabullenen ya da sorunun çözümünü farklı yollarda arayan tutum ve yaklaşımlara yolaçıyor.

Açıktır ki, yaşanan her ekonomik kriz kendi başına devrimci bir kitle hareketinin doğuasına yol açmaz. Elbette kriz kitle hareketinin gelişmesi için daha elverişli koşullar yaratır. Ama esas olarak, sınıflar arasındaki güç dengeleri, bilinç ve örgütlülük düzeyi, mücadele deneyimi ve birikimi vb., bu süreci doğrudan belirleyen etkenlerin başında gelir. Nitekim bugün sermaye sınıfının, bir yandan yarının sert mücadele süreçlerine hazırlanırken, öte yandan kriz vesilesiyle saldırılarını bu kadar kolay hayata geçirme cüretini kendinde bulabilmesinin gerisinde, karşısında henüz bu saldırılara birleşik-militan bir hatta yanıt verecek bir örgütlü gücü görememesi vardır. Sınıf

hareketini sendikalarda mevzilenen işbirlikçileri üzerinden hala da denetim altında tutmayı başarabiliyor olması da, sermayenin bu noktada kendine duyduğu özgüvenin nedenine açıklık getirmektedir.

Sonuç olarak, kriz vb. süreçler sosyal mücadenin ivmelenmesinde önemli bir etken olsa da, bunun kitle hareketinin gelişimine ne ölçüde yansıyacağı, bu mücadelede öne çıkan öznelerin göstereceği çabayla da bağlantılıdır. Sermaye sınıfı kendi cephesinden tüm araçları en etkin biçimde kullanarak bu süreci yönetmenin, dahası ondan faydalanmanın hesabını yapmaktadır. Sınıfın politik temsilciliği iddiası taşıyan biz komünistler de sürece aynı hassasiyetle yaklaşabilmeli, siyasal faaliyet kapasitemizi olağanın ötesine çıkarabilmeliyiz. Zira bu tür süreçlerin açığa çıkaracağı dinamikler, sınıfın devrimci partisinin toplumsal temeliyle daha güçlü bir biçimde birleşmesinin ve devrimci bir sınıf hareketi yaratma hedefi doğrultusunda önemli mevziler kazanılmasının imkanlarını sunacaktır. Bu nedenle, önümüzdeki süreçte işçi ve emekçi hareketinde yaşanan en küçük bir gelişmeye bile müdahale büyük bir önem taşımaktadır.

Bugün işten çıkartmalar, ücretsiz izinler ve bir dizi saldırı neredeyse tüm fabrika ve işletmelerde yaygınlaşan bir hal almıştır. İşsizlik belasıyla korkutulan emekçilerin bu saldırılar karşısında pasif kalmalarının yanı sıra tepkisini çeşitli eylemlerle gösteren bir dizi örnek de çıkmaktadır karşımıza. Kendiliğinden gelişen bu eylemlerin önümüzdeki süreçte artması güçlü bir ihtimaldir.

Ancak bu hareketlenmelerin birleşik, militan bir sınıf mücadelesini besleyen dinamiklere dönüşüp dönüşmeyeceği sınıfın öncü, ilerici güçleri ile komünistlerin bu hedef doğrultusunda göstereceği çabaya bağlıdır. Bugünün en acil görevlerinden biri, sermayenin saldırılarına karşı meşru, militan mücadeleyi esas alan bir ajitasyonun sınıf kitleri içerisinde yükseltilmesidir. Zira sermayenin, sınıfı güçten düşürmek ve kendi gücüne güvenmesinin önüne geçebilmek için empoze etmeye çalıştığı her türden "şükürcü" ve kabullenici anlayışları kırabilmenin yolu, eylemsel hattın örülebilmesinden geçmektedir. Ancak militan bir mücadele hattı, sınıfın üzerindeki ölü toprağını atma, tepkisizliği bir yerde kırma işlevini yerine getirebilir.

İşten çıkartmalara, ücretsiz izinlere karşı işyerlerini terk etmeme eylemleri, ücret kesintileri ve sıfır zam dayatmalarına karşı işyeri işgalleri vb. somut eylem biçimlerinin sınıfın doğal eylemsel tepkileri olarak meşrulaştırılması gerekmektedir. Bu yönde gelişecek her bir örnek benzer sorunları yaşayan diğer işyerlerindeki işçilere de hangi yolu tutmaları gerektiği konusunda somut bir fikir verecektir.

Bugün bu tür eylemlerde daha çok sınıfın genç ve deneyimsiz kesimleri öne çıkmaktadır. Bunun gerisinde, sınıfın deneyimli öncü unsurlarının yıllardır sistematik bir şekilde tasfiye edilmiş olmaları, kalanların da geçmiş deneyim ve birikimleri aktarmaktan çok yılgınlığı ve ataleti yaymaları vardır. Tek tek yaşanan örneklerden de anlaşılacağı gibi, sınıf hareketine taze bir soluk katacak olan, sınıfın bu nispeten genç ve deneyimsiz kesimidir. Her bir direniş, eylem ve mücadele süreci bu kesime deneyimler kazandırırken, yorgun ve yılgın unsurlar üzerindeki ataleti kırmanın, güvensizliği yıkmanın da bir basıncına dönüşecektir.

Elbette tek başına fabrikalarda yaşanan sorunlarla sınırlı bir eylemselliğin, daha ileri bir düzeye çıkartılamadığı koşullarda, giderek darlaşması ve dinamizmini yitirmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu yüzden, fabrika temellerine dayanan bu dinamiği, "krizin faturası kapitalistlere" şiarıyla belli bir program temelinde, yerel platformlar vb. araçlarla merkezi bir mücadelenin parçası haline getirebilmek, bu yönde somut planlamalar yapmak mücadelenin seyri açısından büyük bir önem taşımaktadır. Öte yandan, platformlar vb. araçlarla merkezileştirilen bir mücadele de ancak, tabandaki dinamik harekete geçirildiği, bu zeminden beslenebildiği koşullarda amaca hizmet edebilecektir.

Sınıfın eylemli tepkilerini açığa çıkarmaya dönük ajitasyon aynı zamanda taban örgütlenmelerinin yaratılması çağrısıyla

birleştirilmelidir. Eylemsel süreçlerin sınıf kitlelerinin bilincinde yaratacağı değişimi bilinçli bir müdahaleyle daha ileri bir düzeye çıkarabilmenin yolu taban örgütlülüklerin kurulmasından geçmektedir. Çeşitli hedefler doğrultusunda oluşturulacak komiteler, bu ihtiyaca yanıt verecek en işlevsel araçlar olacaktır. Taban örgütlülükleri olarak komiteler, işçi ve emekçilerin kendi öz örgütlülüklerine, inisiyatiflerini açığa çıkaracak araçlara kavuşmaları imkanı demektir. Kitle hareketinin durgun geçtiği dönemde bu tür örgütlenmelere pek yanaşmayan emekçilerin yeni dönemde bu tür örgütlenmelere daha açık hale geldikleri birçok örnek üzerinden görülmektedir.

Temel önemde bir diğer sorun ise sınıf dayanışmasının geliştirilmesidir. Sınıf dayanışmasının sınıf kitlelerinin sermayeye karşı verdiği mücadelede nasıl temel önemde bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Saldırıların yoğunlaşıp yaygınlaştığı dönemlerde dayanışmanın daha güçlü bir ajitasyona konu edilmesi ise daha bir önem kazanmaktadır. Direniş ve eylemliklerin kazanıula sonuçlanması öncelikle eylem içerisinde yer alan işçilerin kararlılığına bağlı iken, sonuca ne kadar sürede varılacağı sergilenecek dayanışmaya bağlıdır. Dayanışma eylemleri ve bu yönde girişilecek her türlü faaliyet, işçi ve emekçilerde aynı sınıftan olma bilincinin geliştirirken, ortak mücadelenin öneminin bilince çıkarılmasını kolaylaştıracaktır.

Sınıf kitlelerinin verili bilinci üzerinden bunun çok kolay gerçekleşemeyeceğini söylemek mümkündür. Yanısıra, bugün kimi direnişler üzerinden siyasi öznelerce kurulan "dayanışma platformları"nda yaşanan zorlanmalarla birlikte küçük-burjuva soluksuzluğunun ve politik dar görüşlülüğün binbir örneğiyle karşılaşmaktayız. Ancak sınıf devrimcileri olarak, sınıf dayanışmasını emekçiler arasında örebilmenin çeşitli yol ve yöntemlerinin bulunması sorumluluğunun her şeyden önce bizlerin omuzlarında olduğunu unutmamalıyız.

Kapitalistlerin işten çıkartma, ücretsiz izin vb. saldırılarına karşı yürütülecek mücadele, sadece tek tek fabrikalarla sınırlı kalmamalı, "herkese iş tüm çalışanlara iş güvencesi", "vergiden muaf insanca yaşamaya yeten asgari ücret", "7 saatlik iş günü 35 saatlik çalışma haftası" gibi daha genel taleplerle birleştirilebilmelidir. Elbette bu iktisadi taleplerin yanı sıra sınıf kitlelerinin örgütlenme ve mücadele kapasitelerini geliştirmeyi kolaylaştıracak olan, "sınırsız söz, basın, örgütlenme, gösteri ve toplantı özgürlüğü", "tüm çalışanlar için grevli ve toplusözleşmeli sendika hakkı", "sınırsız grev ve genel grev hakkı", "lokavtın yasaklanması" gibi bir dizi demokratik talebin de mücadeleye konu edilmesi gerekir. Bu aynı zamanda sınıfın, sermayenin saldırılarına karşı sadece savunmacı bir hatta kalmayıp, mücadeleyi daha ileri bir düzeye taşıması için de gereklidir. "Krizin faturası kapitalistlere!" şiarının yaşamda gerçek karşılığını bulması buna bağlıdır.

Ekonomik krizin devrimci sınıf mücadelesinin geliştirilmesine sunduğu en önemli olanaklardan birisi de, kapitalist düzenin çelişkilerini en çıplak bir şekilde görünür hale getirmesidir. Elbette sermaye sınıfı kendi düzenini savunmak için sınıf kitlelerini ve emekçileri yönlendirmeye, bu çelişkilerin nedenlerini çarpıtmaya çalışacaktır. Komünistler ve devrimciler açısından ise kriz dönemleri, kitlelere sömürü düzeni gerçekliğini anlatabilmek ve çözüm yolu olarak devrimci iktidar hedefinin gösterebilmek açısından diğer dönemlere göre çok daha daha elverişli koşulların oluşması demektir. Yaşamları çekilmez kılınan emekçilerin devrim ve sosyalizm propagandasına daha açık hale geldikleri 2001 krizi sürecinde de görülmüştür.

Yaşanan ekonomik krizin devrimci bir sınıf hareketini geliştirme hedefi doğrultusunda ne oranda değerlendirileceği sorunu başta komünistler olmak üzere sınıfın ileri, devrimci unsurlarına tarihsel bir sorumluluk yüklemektedir. "Yeni Ekimler için TKİP saflarına!" çağrısının karşılık bulması, tüm partili militanların güne yüklenme planında göstereceği çabaya bağlı olacaktır.

Bütünlüğü içinde kapitalizmin krizi

Dünya kapitalizminin bütününü saran ekonomik kriz tüm dünyanın ana gündemi olmayı sürdürüyor. Şu veya bu olay ya da gelişme kısa süreliğine de olsa elbette zaman zaman öne çıkabilir, fakat girmiş bulunduğumuz dönemin ana gündemi artık kapitalizmin küresel çaptaki krizidir. Tüm öteki olay ve gelişmeler bundan böyle bu zemin üzerinde bir anlam taşıyacaklardır. Krizden beslenecek, gerisin geri krizi besleyeceklerdir.

Krizden çıkışa biçilen vadeler

Dünya kapitalizminin mevcut krizini değerlendirirken iki önemli noktayı gözönünde bulundurmak gerekir. Bunlardan ilki krizin şiddeti ve süresi, öteki ise ekonomik alanın ötesindeki sosyal ve politik boyutlarıdır. Bu ikincisi, ekonomik krizin sistemin bütünsel krizi içinde değerlendirilmesi zorunluluğu olarak da ifade edilebilir.

Krizin ağırlığını itiraf etmek zorunda kalan sistem sözcüleri ve savunucuları halen aşılmasına süreler biçmekte, buna ilişkin iyimser tahminlerde birbirleriyle yarışmaktadırlar. Resmi çevrelerdeki yaygın kanı (buna pompalanan iyimserlik de denebilir), krizin bir-iki yıl içinde, en geç 2010 yılında aşılacağı yönünde. Daha temkinli olanlar ise en az 2 yıl olmak üzere 2 ila 5 yıllık sürelerden sözetmektedirler. Sonuçta burjuva dünyasının kendi içinde bile, etki ve sonuçları bakımından önümüzdeki yıllara damgasını vuracak bir kriz gerçeği üzerine herhangi bir kuşku ya da tartışma yoktur.

Fakat zaman gerek süre gerekse yıkıcı etkileri yönünden burjuva dünyasının krize ilişkin en temkinli tahminlerinin bile aşılacağını göstermekte gecikmeyecektir. Bunun gerisinde, bugünkü krizin kapsamı ve niteliği vardır. Sözkonusu olan 30 yıldır çok çeşitli yollarla ertelenen bir genel yıkımın (depresyonun) kendini artık nihayet her türlü önlemi boşa çıkaracak biçimde dayatmasıdır. Mevcut kriz bugün henüz bu türden bir genel yıkımın öncü sarsıntıları sınırlarında seyretmektedir. Fakat bu kadarı bile kapitalist dünya ekonomisini istisnasız tüm ülkelerde genel bir durgunluğun (resesyon) ve daralmanın içine çekmeye yetebilmiştir. Korkulan depresyondur. Tüm önlemlere rağmen ardı arkası kesilmeyen sarsıntılar bunun gerçekleşme ihtimalini günden güne büyütmektedir. Krizin ana üssü kapitalizmin emperyalist metropolleri, en başta da ABD olduğu için, bu türden bir çöküşün etki ve sonuçları kelimenin en tam anlamında dünya ölçüsünde olacaktır.

Krizin onyıllardır ertelenen büyük birikimi

Son 30 yıl içinde genel bir durgunluk içinde bulunan kapitalist dünya, bu sınırlardaki bir krizin bir genel yıkıma dönüşmesini ikili bir mekanizma ile engelleye geldi. Bunun bir yolu, neo-liberal saldırı politikaları ile bir yandan sömürüyü yoğunlaştırmak ve öte yandan ise sermaye için yeni kârlı sömürü alanları açmak ve yöntemleri bulmak oldu. Akla gelen hür türden neo-liberal saldırı, '90'lı yıllardan itibaren "küreselleşme" adı altında sürdürülen tüm politika ve uygulamalar, buna hizmet etti ve bunda önemli bir başarı da elde edildi. Burada mevcut krizin bu alanda gösterilen tüm başarıya rağmen patlak verdiğini önemle gözönünde bulundurmak gerekir.

Genel durgunluğun bir depresyona yolaçmamasını, tersine belli canlanma dönemleri eşliğinde sürmesini olanaklı kılan ikinci temel mekanizma ise, finans dünyasında oluşan korkunç boyutlardaki şişkinlik (burjuva ekonomi dünyasının popüler deyimi ile "köpük"ler) oldu. Bu mekanizma ticari çarkın sorunsuz olarak işlemesini, her

türden tüketimin kapitalist manada gerçek sınırlarının çok üstünde gerçekleşmesini ve böylece üretim çarkının da dönmesini olanaklı kıldı. İşte şimdi felce uğrayan bu mekanizmadır. Krizin öncelikle finans dünyasındaki bir kriz olarak patlak vermesi de bundan dolayıdır. Tüm kapitalist ekonomi çarkının ne edip edip dönmesini olanaklı kılan finansal cambazlıkların, gerçek karşılığı olmayan geniş çaplı borç ve kredi denizinin, her türden sanal oyunların ve spekülasyonların içyüzü açığa çıkmış, büyü bir anda bozulmuş, finansal balonlar birbiri ardına sönmeye başlamıştır.

Finans krizinin anında "reel ekonomi"ye sıçraması da bu çerçevede kaçınılmazdı. Zira finansal krize yolaçan tüm yol ve yöntemler son tahlilde tam da ona hizmet ediyordu. Finansal alan "reel ekonomi" alanında yeterli kâr oranıyla iş göremeyen muazzam sermaye fazlasını kendine çekerek, böylece bu alanı kârlılık oranı yönünden rahatlatmakla kalmıyor, yarattığı sanal şişkinliklerle reel ekonominin ticari çarkının (ki bu kapitalist artı-değer sömürüsünün nihai "gerçekleşme" alanıdır) dönmesini de olanaklı kılıyordu. Böylece durgunluktan çöküşe geçiş sürekli olarak engelleniyordu. Finans dünyasının bu yolla yaratığı ve uzun yıllara yaydığı büyülü çözüm bir yerinden belverince, bunun gecikmeksizin "reel ekonomi" (kapitalist üretim süreci) üzerinde yıkıcı sonuçlar yaratması da bu nedenle kaçınılmazdı.

Finansal çarkın bozulması, kapitalist ekonominin aşırı üretim bunalımı gerçeğini tüm açıklığı ile gözler önüne sermiştir. Nitekim kriz şimdi finansal ve ekonomik kriz olarak iç içe seyrediyor. Çöken ya da çöküş tehlikesi yaşayan finansal kurumlara artık çöken ya da çöküş tehlikesi içinde bulunan dev üretim sektörleri eşlik ediyor. Tüm büyük ekonomilerin peşpeşe durgunluğa ve daralmaya girmesinin yanısıra, muazzam boyutlardaki Amerikan otomotiv sanayisinin halihazırdaki iflas riski tablosu bunun çarpıcı bir güncel göstergesidir.

Sonuç olarak uzun yıllardır finansal cambazlıklarla döndürülen çark artık bir yerinden kırılmıştır ve dünya kapitalizmi kendini genel bir kriz içinde bulmuştur. Resesyon şimdiden çarpıcı bir olgudur ve korkulan, etki ve sonuçları yönünden 1929'da patlak veren "Büyük Depresyon"u kat ve kat aşacak bir büyük yıkım/depresyondur.

Krizden çıkış yolları ve siyasal sonuçları

Bu krizden çıkış için burjuva dünyasının önünde iki yol durmaktır. Bunlardan ilki, krizi işçi sınıfına ve emekçilere fatura etmektir. Bu, son 30 yıldır yapılmakta olanı yeni bir düzeyde şiddetlendirmek anlamına gelmektedir. İkincisi, sermaye birikimindeki aşırılığı ve aşırı üretim fazlasını geniş çaplı bir "değersizleşme" süreci içinde ortadan kaldırmaktır. Bu ise geniş çaplı iflaslar zincirinden ekonominin yeni bir düzeyde askerileştirilmesine ve büyük çaplı yıkıcı savaşlara kadar, sosyal-siyasal ve kültürel faturası olağanüstü ağır bir dizi yol ve yönteme kapıyı ardına kadar açmak anlamına gelir. Zira kapitalizm, genel bir ekonomik çöküşe evrilme potansiyeli taşıyan geniş çaplı bir krizden, her zaman üretici güçlerin ve birikmiş zenginlerin geniş çaplı bir tahribi olmaksızın, kendini kurtaramaz.

Kapitalizmin kendi mantığı içinde krizden çıkışın bu birbirini tamamlaması gereken iki yolu, bir arada bizi krizin sosyal ve siyasal boyutlarına taşımaktadır. Bu, mevcut krizin etki ve sonuçlarının hiçbir biçimde ekonomik ve finansal alanın kendi dar sınırları içinde ele alınamayacağı anlamına gelmektedir.

Geniş çaplı sosyal saldırılar, bu yolla sömürünün yoğunlaştırılması ve emekçilerin kazanılmış haklarının sistemli biçimde gaspedilmesi, kapitalist dünyanın son otuz yıldır krize karşı uygulanan politikası olageldi. Mevcut kriz buna rağmen patlak vermiştir ve şimdi bu politikaları yeni bir düzeyde uygulamak, krizin ağır faturasını emekçilere ödetmek, sermaye dünyası için tutmaktan kaçınamayacakları temel bir yoldur. Bu ise abartmasız tüm kapitalist dünyada sosyal dengeleri altüst edecek, tüm sosyal-kültürel sorunları ağırlaştıracak, sınıf çelişkilerini görülmemiş ölçüde keskinleştirecektir.

Yeni düzeyde bir sosyal yıkım, özellikle de işsizlik ve yoksulluk, her toplum için güçlü bir sosyal bunalım dinamiği demektir. Burjuva dünyası, elbette bugünleri de düşünerek, uzun zamandan beri buna göre

hazırlanmakta, her türden bahaneyi kullanarak, gerek kurumsal ve gerekse yasal yönden polis devletine geçişi hızlandırmaktadır. Bu, burjuvazinin sosyal yıkıma/bunalıma eşlik etmesi kaçınılmaz sosyal kaynaşmalara önden hazırlığıdır. Bütün bunlar her kapitalist ülkenin kendi içinde ekonomik krizin sosyal ve siyasal krizle kopmaz organik bağlarını ortaya koymaktadır.

Sonuçta olayların sosyal ve siyasal alandaki seyri, ilkin krizin seyri ve şiddetine, ve ikinci olarak krizin faturasının kime ve nasıl ödetileceğine, faturanın kendilerine kesilmesine karşı işçi sınıfı ve emekçilerin ortaya koyabilecekleri örgütlü dirence sıkı sıkıya bağlıdır.

Dünya sahnesinin bütününde ise aynı etkiler kendini militarizmin yeni bir düzeyde tırmanması ve emperyalistler arası mücadelenin şiddetlenmesi olarak gösterecektir. Bunda da esası yönünden bir yenilik yok kuşkusuz. '89 çöküşünün ardından yöneldiği dünya imparatorluğu hevesiyle Amerikan emperyalizmi bunun önünü neredeyse 20 yıldır sınırsızca açmış durumdaydı. Bu çerçevede günden güne artan silahlanma yarışı ve yayılma eğilimi gösteren emperyalist bölgesel savaşlar, şimdiden dünya siyasetinin temel önemde bir olgusudur.

Fakat kriz, hele de onun ağırlaşacak seyri, bu mücadeleyi alabildiğine şiddetlendirecektir. Zira kapitalizmin kriz dönemleri her ülkede tekeller arası rekabeti ve dünya sahnesinin genelinde ise emperyalistler arası rekabeti normal dönemlerle kıyaslanamaz ölçüde şiddetlendirir. Marx'ın *Kapital*'deki ifadeleriyle, işler yolunda gittiği sürece az çok normal bir seyir izleyen kapitalist rekabet mücadelesi, *"sorun, kârın değil zararın paylaşılması halini alır almaz, herkes keni payına düşen zararı en aza indirme ve bunu başkasının sırtına yükleme çabasına düştüğü"* için, görülmemiş boyutlarda şiddetlenir. Bu bilimsel gözlem her kapitalist ülkenin kendi içinde tekeller arası rekabet için olduğu kadar, dünya sahnesinin genelinde de tekeller arası ve emperyalist devletler arası ilişkiler için de geçerlidir. Bu nedenle krizin muhtemel bir ağırlaşması durumunda emperyalistler arası ilişkiler hızla bozulacak, mücadele elbette başta iktisadi ve mali alanlarda olmak üzere tüm alanlarda, demek oluyor ki politik ve askeri planda da şiddetlenecektir.

Küresel ekonomik krizin emperyalist dünyada bir hegemonya krizinin yaşanmakta olduğu bir evrede gündeme gelmesi, bu çatışmanın şiddetini ayrıca artıran temel önemde bir etken olacaktır. Mevcut krizin merkez üssü ABD'dir ve en büyük yıkıcı etkiyi kaçınılmaz olarak o yaşayacaktır. Hegemonyası çözülen ve krizle birlikte yeni bir düzeyde sorgulanmaya başlayan güç de ABD'dir. Ama ABD dünya sahnesinde buna rağmen halen en büyük güçtür ve askeri açıdan önemli üstünlüklere sahiptir. Tüm bunlar birarada ABD saldırganlığını şiddetlendirecek etkenlerdir; halklarla ilişkilerde olduğu kadar mevcut ve potansiyel emperyalist rakipleriyle ilişkiler alanında da. Bugüne dek ABD ekonomisinin gücü onu emperyalist dünyanın hegemon gücü konumunda tutmakla kalmadı, ona muazzam boyutlarda bir savaş makinasını finanse etmek olanağı da sağladı. Şimdi bu ilişkinin tersine döndüğü bir dönemin içindeyiz. Amerikan emperyalizminin önünde şimdi savaş makinasını kullanarak hegemon güç süresini uzatma ve tık nefes olan ekonomisine nefes aldırma sorunu var. Bugünkü Amerikan saldırganlığının önemli bir etkenidir bu ve kriz buna yeni boyutlar ekleyecektir.

Her bir ülkede ekonomik krizin seyri ve şiddeti ile sosyal-siyasal alanda olaylarını seyri arasındaki sıkı bağa ilişkin olarak söylediklerimiz, dünya sahnesinde emperyalist dünyanın içi ilişkileri için de aynı şekilde geçerlidir. Şu an krizin seyri, alabileceği muhtemel boyutlar konusunda kesin şeyler söylenemeyeceği için, bunun emperyalist dünyanın iç ilişkilerine etkileri (dolayısıyla bunun tüm insanlık için yaratabileceği ağır yıkım) konusunda da kesin şeyler söylemek olanağı yoktur. Bugünden ancak olayların gelişme yönü, yani eğilimler saptanabilir.

İşçi sınıfı ve ezilen halkların devrimci inisiyatifinin tarihi önemi

Küresel çaptaki ekonomik krizlerin emperyalist dünyadaki hegemonya krizi ile birleştiği durumlara kapitalizmin tarihinde iki önemli ve kapsamlı örnek var. Bunlardan ilki, militarizmin tırmanmasına, birinci dünya

(Devamı s.10'da)

"Kriz bizim krizimiz değil" mi?

Bugünkü kriz dünya ölçüsündedir, sistemin ana merkezlerinde patlak vermekte ve bir anda tüm dünya üzerinde etki ve sonuçlarını göstermektedir. Bu da anlaşılır bir şeydir. Zira neredeyse son iki on yıldır burjuva dünyasında üzerine fırtınalar koparılan küreselleşme sürecinin genel bir sömürü ve yağma politikasından öte bir anlamı varsa eğer, o da işte tam da burada ifadesini bulmaktadır. Kapitalist dünya sistemi bugün üretim ve dolaşım süreçleri yönünden artık organik bir bütündür. Kapitalizmin emperyalizm aşaması sistemi dünya pazarı düzeyinden dünya ekonomisi düzeyine taşımış, emperyalizmin ayırdedici özelliklerinden biri olan sermaye ihracı bunda temel bir rol oynamıştı. Üretici güçler geniş ölçekte ulusal sınırların dışına taşmış ve böylece kapitalizmin ekonomik bunalımlarına küresel bir temel kazandırmıştı. Büyük bunalımların emperyalist dünya savaşlarını gündeme getirmesi de bunun ürünü olmuştu.

20. yüzyılın ikinci yarısında gelişmenin bu kez bizzat üretim sürecinin uluslararasılaşması düzeyine vardığını biliyoruz. Bir metanın son biçimini almasının artık dünya ölçüsündeki çok sayıda üretim sürecinin bir sonucu olarak gerçekleşebilmesi bunu anlatmaktadır. Bu, kapitalist dünya ekonomisinin artık binbir bağla birbirine bağlandığını, genişlemesine olduğu kadar derinlemesine de iç içe geçtiğini göstermektedir. Dünya ekonomisinin bir parçasındaki bir gelişmenin anında tümünde şu veya bu şekilde yankılanması, borsadaki nabız atışlarının birbirleriyle endeksli halde seyretmesi, tüm bunlar bunun bir ifadesidir.

Kapitalist ekonominin bugünkü bu gelişme düzeyi, şu veya bu ülkenin kendi sınırları içindeki kriz dinamiklerini ortadan kaldırmıyor, ama özellikle de sistemin hakim ekonomilerinde patlak veren bir bunalımın bir anda kendini bir küresel ekonomik bunalım halinde ortaya koymasının ekonomik temellerini ortaya koyuyor.

Buradan bakıldığında bugünkü bunalım, bir bütün olarak sistemin iflasının, onun insanlığın tarihi-toplumsal gelişmesinin önünde bir engele dönüştüğünün dile gelmesinden başka bir şey değildir.

Bu aynı olgu, Türkiye'yi yönetenlerin "kriz bizim kendi krizimiz değil, dünyadaki krizin bize yansımasının bir sonucu" söyleminin ilkelliği ölçüsünde demagojik niteliğini de ortaya koyuyor. Kriz özel olarak sizin değil ama bir parçası olduğunuz, bir parçası olmakla da övündüğünüz kapitalist dünya sisteminin krizidir. Ekonominiz binbir bağla bu sisteme bağlı, işçinizi açlık sınırlarında çalıştırarak ürettiğiniz malları bu pazara sürüyor, sanayiniz için temel girdileri bu pazardan alıyorsunuz. Borsanız üçte iki oranında bu sisteme dahil finans spekülatörlerinin elinde, siz devlet olarak bütçe açıklarınızı buradan giren "sıcak para" ile finanse ediyorsunuz. Tekelci şirketleriniz üretim çarklarını bu sistemin finans piyasalarından aldıkları yüklü borçlarla çevirebiliyorlar vb., vb.

Tüm bunlar böyleyse eğer, kalkıp kriz bizim kendi krizimiz değil demeniz tam bir arsızlık ifadesi olmalıdır. Kriz, dahil olmakla, organik bir parçasını oluşturmakla övündüğünüz sisteminizin krizi, yani bu anlamda sizin kendi öz krizinizdir.

10. yıl kampanyası üzerine...

"Parti, sınıf, devrim!"

Partimizin 10. kuruluş yıldönümünü, faaliyet gücümüzü en ileri düzeyde seferber ettiğimiz bir kampanya ile geride bıraktık. Merkezi olarak *"Parti, sınıf, devrim!"* şiarıyla Ekim ayında başlatılan kampanya Aralık ayı içinde de sürdü ve sonuçlandı.

10. yıl kampanyası esasında oldukça erken bir tarihte tüm partinin önemli bir gündem maddesiydi. Parti saflarından çeşitli düşünce ve öneriler ileri sürüldü, konu çeşitli yönleriyle tartışıldı. Tüm bu tartışmalar, 10. yıl kampanyasının parti açısından tuttuğu özel yere, bu konuda parti saflarına egemen kolektif anlayışa, irade ve davranış birliğine önemli bir göstergeydi.

Zorlu sınavlarla geçen ilk 10 yıl

10. yıla atfedilen anlam şüphesiz bir yanıyla toplumsal-siyasal kültürün bir öğesi olarak böylesi yıldönümlerin sembolik değerinden ileri gelmektedir. Zira 10. yıl, toplumsal mücadele kültüründe bir tür kalıcılık, varlık hakkı ve yaşama gücü kazanmak anlamında simgesel bir değer taşımaktadır. Bu açıdan devrimci bir siyasal yapının 10. yılına verdiği önem özel bir açıklama gerektirmez.

Partimiz için 10. yılın, bu simgesel değerin ötesinde kendine özgü bir önemi ve anlamı da bulunuyor. Partimiz geride bıraktımız bu ilk 10 yılı aynı zamanda zorlu sınavlar dönemi olarak da yaşadı ve bu sınavlardan başarıyla çıktı. Daha kuruluşunun ilk aylarında düşmanın kapsamlı saldırılarıyla yüzyüze kaldı. Gerek karşı karşıya kalınan darbe karşısındaki politik-örgütsel tutumu, gerek düşman tarafından gözaltına alınan kadrolarının polis-işkence karşısındaki direngenliği, parti niteliği iddiasının ilk ağır sınamalardan başarıyla çıktığının bir ifadesiydi.

Bunu izleyen dönem sınırlı kadro ve örgütsel imkanlarla giderek ağırlaşan politik görevlerin göğüslenmeye çalışıldığı bir dönem oldu. Tam da partinin ağır darbeler aldığı döneme denk gelen teslimiyetçi ve tasfiyeci İmralı süreci bu sınamalardan biriydi örneğin. Sol harekette önemli sarsıntılara yolaçan ve solda tasfiyeci yeni süreçlerin önünü açan bu gelişmeyi, partimiz tam bir bilinç açıklığı ile yerli yerine oturtarak, ilkeli ve kararlı bir mücadelinin konusu haline getirdi. Devrimci tutum ve ilkelerle birlikte bizzat Kürt hareketinin kendi devrimci kazanımlarını da savundu.

Farklı örgütlerden 10 devrimcinin katledildiği Ulucanlar katliamı (26 Eylül 1999), yine aynı yıl içinde karşımıza çıkan bir diğer ağır sınavdı. Partinin kendi öz süreçlerinde yetişmiş önderlik kadrosu iki yoldaşımızı da ölümsüzlüğe uğurladığımız Ulucanlar Direnişi, partimizin içinde yer aldığı devrimci hareket payına devrimci dayanışmanın ve siper yoldaşlığının ileri örneklerinden biri olarak devrimci tarihimize yazıldı. Ulucanlar, zindanlar üzerinden devrimci harekete yönelen daha kapsamlı ve

ağır bir saldırının ilk önemli halkasıydı. 17 Ocak uygulamaları, Bergama, Burdur vb. operasyonları olarak devam eden süreç, adım adım F-Tipi hapishanelerin açılışına doğru giderken, saldırı 2000 yılının Ekim ayında başlatılan Ölüm Orucu direnişiyle göğüslenmeye çalışıldı. Süreç 19 Aralık katliamı ve F-Tipi zindanların açılması şeklinde gelişti. Partimizin de içinde etkin biçimde yer aldığı devrimci akımlar saldırı karşısında direnişi seçti. Bu yönüyle sermaye iktidarı umduğu türden bir başarıyı elde edemedi.

Fakat son tahlilde F-Tipi saldırısı devrimci hareket için temel önemde bir mevzi kaybıyla, bu anlamda fiziki yenilgisiyle sonuçlandı. Önemli kadro kayıplarının da yaşandığı bu dönemin giderek bu şekilde netlik kazanmasıyla birlikte, fiziki yenilgi giderek ideolojik, siyasal ve moral olumsuz sonuçlar da üretmeye başladı. Devletin aynı dönemde gündemleştirdiği AB "demokratikleşmesi" ise, tam da bu olumsuz zemin üzerinde, geleneksel küçük-burjuva akımlardaki çok yönlü tasfiyeci çözülmeyi hızlandırdı. Kürt hareketinde İmralı ile başlayan tasfiyeci sürecin giderek sindirilmesi (böylece ilke yoksunu kuyrukçu cephenin genişlemesi), devrimci örgüt sorunundaki hassasiyetin yitirilmesi ve nihayet 3 Kasım seçimleri (2002) vesilesiyle kendini gösteren reformist-parlamentarist cereyanın devrimci olmak iddiasındaki bir dizi çevreyi de ardından sürüklemesi, tüm bunlar birarada sözkonusu tasfiyeci çözülmenin ifadesi oldular.

Bütün bu dönem boyunca partimiz, bir yandan ideolojik, siyasal, moral savrulmalara karşı ilkelere dayalı bir mücadele yürütürken, diğer yandan da kadrosal ve örgütsel alanda yaşadığı yetersizliklere rağmen, gelişen süreçlere ve politik gündemlere etkin bir müdahale gerçekleştirmeye çalıştı. Bu zorlu dönemde hem çeper kitlesini büyüttü, hem de politik faaliyet kapasitesini arttırdı. Kürt ulusal sorunu, "AB demokratikleşmesi", emperyalist savaş-saldırganlık, düzen içi çatışmalar-taraflaşmalar, seçimler, 8 Mart ve 1 Mayıs gibi tarihsel mücadele günleri vb. bir dizi konuda, devrimci ilke ve görüşleri kararlılıkla savunmaya dayalı bir taktik siyasal hat izledi.

Geride kalan 10 yılın en ayırdedici yönlerinden biri ise, sınıf hareketi en geri konuma çekilmişken, partimizin tüm bunları ısrarla sınıf çalışması ekseninde yapmış olmayı başarmasıdır. Parti, özellikle ilk yıllarda örgütsel ve kadrosal planda yaşadığı zorlanmalara rağmen, sınıfa genelden ve yerellerden kesintisiz biçimde devrimci müdahalelerde bulundu. Bu sayededir ki bugün sınıf hareketi içinde artık elle tutulabilir olan kendine özgü bir yer kazandı.

Son 10 yıl aynı zamanda gerek dünyada gerekse Türkiye'de polis rejiminin özel bir tarzda ve çok yönlü olarak pekiştirilidiği bir tarihi evreyi işaretlemektedir. Burjuva gericiliği bununla bir yandan geleceğe, geleceğin büyük sosyal çatışmalarına bugünden hazırlık yaparken, öte yandan halihazırdaki her türden muhalif ve devrimci örgütsel yapıyı tasfiye etmeyi hedeflemekte idi. 11 Eylül 2001 olayları sonrasında bu alandaki çabaların tüm dünyada yeni boyutlar kazandığını ve Türk burjuva gericiliğinin de bundan en iyi biçimde yararlandığını biliyoruz. Parti tüm bunların bilincinde olarak devrimci örgüt sorununda çok özel bir hassasiyet gösterdi ve içinden geçmekte olduğumuz dönemde bunu devrimci olmak iddiasının sınandığı temel önemde bir mihenk taşı saydı.

Komünistler olarak siyasal sahneye çıkışımızın 20. yılını, işaret ettiğimiz güçlüklerden kaynaklı olarak uzun bir süre boyunca ertelemek durumunda kaldığımız II. Parti Kongre'sini gerçekleştirmiş olarak karşıladık.

Bütün bu güçlüklerin üstesinden gelebilmiş olmak, üstelik bunu, parti niteliği iddiasını yükseklerde tutarak ve devrimci ideoloji ve ilkelerden sapmadan başarmak, 10. yıldönümünün Partimiz özgülündeki anlam ve önemine açıklık getiriyor.

İllegal araçlara dayalı yaygın bir seslenme

Partimizin işaret ettiğimiz başarılı sınavları üzerinden haklı bir kıvanca konu ettiği 10. yılını, II. Kongre'nin iradesi çerçevesinde, örgüt ve kadro sorunlarımızı

çözmek yönünde atılan yeni adımlarla karşıladık. Bu bağlamda 10. yıl, partimizin II. Kongre'si tarafından saptanmış yönelimlerin tüm parti saflarında ortak bir silkinişe, yenilenmeye, canlanmaya dönüştürüldüğü bir yıl oldu.

Bu dönem boyunca afiş, bildiri, kuşlama, yazılamalar gibi çeşitli araçları olabildiğince yaygın bir şekilde kullanarak emekçi kitlelere seslendik. Kampanyanın parti örgütüne ve çeperine yönelik ayağı ise, örgütsel bir eğitim ve yenilenme süreci olarak örüldü. Faaliyetimizin giderek güçlendiği en önemli sanayi kentlerinde 10. yıl kampanyasını Ekim Devrimi'nin yıldönümü vesilesiyle örgütlediğimiz açık kitle etkinlikleriyle zenginleştirdik. Bu etkinlikler, parti sorununun Bolşevik deneyimi ve Ekim Devrimi şahsında bilince çıkarılmasının aracı haline getirilmeye çalışıldı. Ekim Devrimi'ne sahip çıkmanın gerçek anlamı ve somut karşılığı, belli başlı sanayi kentlerinde kitle çalışması eşliğinde dostun düşmanın görmezlikten gelemediği bir netlikte hayat buldu.

10. yıl kampanyasının kitlelere seslenme boyutunda, olabildiğince yaygın ve yoğun bir faaliyet örgütlemeye çalıştık. İllegal pratik faaliyetin çeşitli araçlarla sürdürüldüğü İstanbul'un sanayi havzalarını çevreleyen tüm çalışma bölgelerinde ve öteki bir dizi kentte çok sayıda parti bildirisi kullanıldı. Neredeyse o güne kadar yapılanları katlayacak ölçüde afişlemeler, pullamalar, kuşlamalar ve yazılamalar yapıldı. Bu bakımdan partinin, elindeki tüm imkanları kullandığını, kimi bölgelerde gücünü ve faaliyet kapasitesini sonuna dek zorladığını söyleyebiliriz.

Kampanyanın sorunları

Bütün bunlara rağmen, kampanyanın sınıf ve emekçi kitleler üzerinde hedeflenen etkiyi yarattığını söyleyemeyiz kuşkusuz. Bunun nedenlerinden biri, Türkiye'nin toplumsal-siyasal yaşamının düzen tarafından belirleniyor olması gerçeğidir. Kampanyamızın başlangıç aşaması, burjuva gericiliğinin Kürt hareketinin silahlı eylemlerini vesile ederek şovenizm histerisini bir kez daha alabildiğine kışkırttığı günlere denk geldi. Böylesi dönemlerde, düzenin ve devletin gerici propagandasının sersemletici cenderesinden kurtulamayan sınıf ve emekçi kitleler, genel olarak devrimci sosyalist propagandaya tepkisel, en azından ilgisiz bir tutum içine girebilmektedirler. Bugün düzenin en önemli başarılarından biri, belki de birincisi, "terör" demagojisinin özellikle sınıf kitleleri içindeki etkinliğidir.

Elbette kampanyayı güncel siyasal gelişmelerden kopuk ele almadık. Erken bir evrede, 10. yılda etkili ve güçlü bir kampanya sürdürme planı, gündemdeki kriz koşullarına devrimci önderlik misyonuyla örgütsel bir hazırlığın da önemli bir olanağı olarak değerlendirilmişti. Bakış ve ajitasyon-propaganda planında güncel olanla ne denli başarılı bağ kurulursa kurulsun, bunun verili koşullardaki etki alanı sınırlı kalabilmektedir. Bu sınır ise genelde sınıf ve kitle hareketinin tablosu, sol ve devrimci hareketin durumu, özelde ise bunlarla birlikte anlaşılabilecek olan kendi güç ve etki düzeyimiz tarafından çizilmektedir.

Esasında bu, sınıfın politik önderlik ihtiyacını henüz örgütsel düzeyde karşılayamamanın da bir ifadesidir. Nitekim devrimci bir sınıf partisinin en önemli niteliklerinden birini oluşturan proleter sınıf kimliği sorunu, partimiz somutunda, henüz yalnızca, tüm güçlüklere ve engellere rağmen ısrarlı bir siyasal sınıf çalışması yürütmek, parti örgütlenmesini bu temele oturtmak ve kadrolaşmayı da bu çalışma içinde

gerçekleştirmek planında gösterilen inat ve kararlılık çerçevesinde bir anlam taşımaktadır. Bu kuşkusuz temel önemde bir yönelimdir ve partiye bu alanda ilk elle tutulur kazanımlarını da sağlamıştır. Fakat tüm bunlara rağmen bu alanda henüz yolun yalnızca başında bulunduğumuz da bir gerçektir. Sınıfla devrimci bir temelde birleşmek, partiyi bu anlamda sınıf hareketi ile sosyalizmin birliğinin gerçek maddi ekseni haline getirmek, önümüzde hala da çözülmesi gereken temel önemde bir sorun, ulaşılması gereken temel önemde bir hedef olarak durmaktadır.

Partimiz bu yakıcı ihtiyacın ve bu alandaki mevcut zayıflığın açık bilincinde olduğu içindir ki, 10. yıl kampanyasının temel şiarının yanı sıra kullandığı belli başlı şiarlarda da, sınıfı devrime ve sosyalizme kazanmak, partiyi bu çaba üzerinden büyütmek hedefini en özlü biçimlerde ifade etmiştir. Bu şiarlarda ifade bulan çağrı, her türlü imkanın, tüm kuvvetlerin ve toplam çalışmanın sınıfı devrime kazanmak, sınıf içinde güç olmak hedefine bağlanmasına yöneliktir.

Genel olarak açık kitle faaliyetimiz tam da sınıf zemininde yol alan ve bu dönemin öne çıkan gündemlerine sınırlarını zorlayan bir müdahale olarak şekillendi. Bu anlamda parti olarak güncellikten kopmadan yol almayı başardık. Fakat doğrudan parti adına seslenmenin olanakları hala da sınırlı olduğu için, açık siyasal çalışma ile parti ve 10. yıl kampanyası arasında olabildiğince dolaysız bir organik bağ oluşturmada yetersiz kaldık. Böyle olduğu ölçüde kampanyamızın kitlelere yönelik etkisi de sınırlı kaldı. Kampanyanın illegal propaganda materyallerine dayalı pratik faaliyet ayağıyla bu sınırlar elbette bir yere kadar aşılıyor. Bunu bugünkünden katbekat daha yoğun bir faaliyet düzeyine çıkarmak ve süreklileştirmek ise bir görev olarak duruyor önümüzde. Parti çalışmadaki ısrar ve kararlılığını koruduğu sürece bu görevin de üstesinden gelmeyi başaracaktır. Stratejik örgütsel yapılanmasını büyütecek, örgütsel ve kadrosal gelişim alanında mesafe aldıkça da ajitasyon-propaganda gücünü misliyle arttıracaktır. Bu açıdan sorun bugünle sınırlı bir sorun değildir.

Bugünün sorunlarından biri, partiyi kitlelerle yüzyüze bir çalışmada da dolaysız olarak propaganda edebilmektir. Türkiye'nin son 15 yılının toplumsal-siyasal atmosferi, yanısıra kendi özgün sürecimiz, illegal bir konumdan parti adıyla kitle içinde çalışmayı oldukça zayıflatmış durumdadır. Nitekim kampanyamızın en önemli eksikliği de bu alanda yaşanmıştır. Programıyla, ideolojik-politik çizgisiyle, ilkesel konumuyla, tüzüğüyle, yarattığı değerler sistemiyle partiyi kitlelere tam da 10. Yıl bildirisindeki dille anlatmak, bu bağlamda yüzyüze propaganda, çok dar sınırlar içinde kaldı. Herhangi bir aracı olmadan, doğrudan parti adına partiyi işçi ve emekçilere anlatmanın, bunun için illegal irili ufaklı kitle toplantıları örgütlemenin gerek propaganda düzeyi, gerek örgütlenme işlevi bakımından benzersiz bir yeri olduğunu burada önemle vurgulamak gerekir.

Kampanyanın belki de bugüne ve yarınlara yönelik en önemli dersi de bu konudadır. Bugün krizin burjuvazi-proletarya, düzen-devrim, kapitalizm-sosyalizm ikilemini alabildiğince açık bir şekilde gündeme taşıdığı bir aşamada, demek oluyor ki devrimci ajitasyonun somut bir nitelik kazandığı bir dönemde, partinin kitlelerin karşısına doğrudan ismiyle, programıyla, örgütlenme çağrısıyla çıkmasından daha meşru bir şey olamaz. Dolayısıyla tüm örgütlerimizin, bir bütün olarak partimizin önünde, 10. yıl kampanyamız üzerinden yansıyanlardan gerekli sonuçları da çıkararak, günün siyasal önderlik ihtiyacına uygun bir ajitasyon, propaganda, örgütlenme niteliğini gerçekleştirme sorumluluğu durmaktadır.

Çevre-çeper ilişkilerinin örgütlenmesi sorunu

Çevre-çeper ilifkilerinin örgütlenmesi sorunu siyasal sınıf çalışmamızın düzeyinden, onun politik yöneliminden ve hedeflerinden, pratiğinden ve yerel önderliklerin müdahale gücünden ayrı düşünülemeyecek bir sorundur. Tüm bunların dışında kendi başına ele alınabilecek bir örgütlenme sorunu yoktur. Zira, hedefli, planlı ve kesintisiz bir tarzda yürütülen siyasal bir sınıf çalışması ister istemez çevre ve çeperimizde bir takım unsurlar birikecektir, biriktiriyor da. Siyasal çalışmamızın etkisi ve gücüyle etrafımızda biriken bu unsurlar ise yine çalışmanın ihtiyaçları ve hedefleri doğrultusunda konumlandırıldığında örgütlenebilir. Sorunun bundan başka ele alınışı konuyu kabaca "çevre-çeper ilişkilerini nasıl örgütleriz?" sorusuna indirgemek anlamına gelecektir. Bu ise çevre-çeper ilişkilerini örgütleme sorununu kendi içinde amaçlaştıracaktır. Böyle olduğu koşullarda, çevre-çeperi örgütleme sorunu sürekli tartışılan ancak sonuçsuz kalan ve kendini yeniden üreten bir sorun haline gelecektir.

Çalışmanın gücüyle çevremizde şu ya da bu düzeyde oluşan ilişki ağına şekil vermenin yolu bu unsurları belirlenmiş hedefler doğrultusunda, örgütsel bir işleyiş mekanizması içerisinde konumlandırmaktan, politik ve pratik olarak eğitmekten ve kuşatmaktan geçmektedir. Sorun hiç de tek başına ev ev, kapı kapı dolaşmak, periyodik aralarla çevre ilişkilerini görmekten ibaret değildir. Bu işin tali yanıdır. Zira, eğer sizin alana ilişkin belirlenmiş politik hedefleriniz, buna uygun pratik faaliyetiniz ve bununla bağlantılı olarak doğru bir planlamanız yoksa ne kendinizi ne de çevre ve çeperinizi örgütleyebilirsiniz.

Tüm bunlar yapılabildiği koşullarda, gerisi herkesten yapabileceği azami katkıyı alma, güçleri iyi tanıma, becerilerine, özelliklerine ve yeteneklerine göre konumlandırma sorunudur. Böylesi bir tarzın açığa çıkması için yerel önderliklerin soruna buradan bakması, müdahalesini bu zeminden yapması gerekmektedir.

Dönem dönem faaliyetin gücüne ve kapasitesine göre bu yönde doğru ve isabetli planlamalar yapabilmekteyiz. İşçi kurultayları süreci bu açıdan olumlu sayılabilecek örnekler arasındadır. Keza seçim gibi çalışmanın yoğunlaştığı dönemleri de örnek olarak verebiliriz. Ancak "olağan" dönemlerde işin bu yanını gözden kaçırabilmekteyiz.

Çevre-çeper ilişkilerini örgütleme sorunu yalnızca faaliyetin yoğunlaştığı dönemlerde ele alacağımız, diğer zamanlarda kendi haline bırakacağımız bir mesele değildir. Tüm çalışma alanlarımızda belirlenmiş hedeflerimiz, buna yönelik planlamalarımız ve araçlarımız bulunmaktadır. Bu hedefler doğrultusunda çevremizde bulunan tüm unsurları amaca ve ihtiyaca göre konumlandırmak durumundayız. Bu yeri gelir okuma ya da eğitim grubu, bülten, platform bileşeni, kadın, işçi, gençlik komisyonu vb. olur, yeri gelir işçi tiyatrosu, korosu vb. araçlar olur. Dönemsel ihtiyaçlarımıza göre de çevremizdeki güçleri konumlandırabiliriz. Aracın ne olduğu burada çok önemli değildir. Önemli olan çevre ve çeperimizde bulunan her bir bileşini siyasal sınıf çalışmamızın ihtiyaçları temelinde konumlandırmayı, bu zeminde eğitmeyi ve örgütlemeyi başarabilmektir.

Krizin kendini hissettirmeye başladığı bir dönemden geçmekteyiz. Temel değerlendirmelerimizde krizin partimiz için bir durum değil önümüzdeki yılları kapsayacak bir dönem olarak tanımlıyoruz. Önümüzdeki bahar dönemini de kriz süreci

içinde ve onun ortaya çıkaracağı imkanlarla birlikte ele almak gerektiğini ifade ediyoruz. Kriz dönemine soluklu bir mücadele dönemi olarak bakmaktan, tüm hazırlıklarımızı ve mücadelenin görevlerini buna göre ele almaktan sözediyoruz. Bu durumda önümüzdeki dönemde çevre-çeper ilişkilerimizin örgütlenme ve konumlandırma sorununa da buradan bakmak durumundayız. Hangi düzeyde olursa olsun çevremizde bulunan herkesin katkısını bu zeminde örgütlemeliyiz.

Bu da ancak partinin krize karşı nasıl konumlanması gerektiği sorununu somut durumun verileriyle birlikte iyi tartışmış, bulunduğu alandaki güç ve imkanları, dinamikleri detaylıca değerlendirmiş, tüm bunlar karşısında ne yapmak istediğini bilen, hedeflerini ve görevlerini açık ve net olarak tariflemiş, araçlarını tanımlamış, yol ve yöntemlerini belirlemiş yerel önderliklerin inisiyatifiyle mümkündür. Ancak böylesi bir çalışma tarzı içerisinde çeper ilişkileri doğru ve isabetli bir biçimde konumlandırılabilir. Onların örgütsel gelişim süreçleri böylesi bir işleyiş içerisinde daha ileriye çekilebilir ve denetlenebilir.

Herbir çalışma alanının gelişme dinamiği, güç ve imkanları aynı düzeyde değildir. Ancak partinin hedefleriyle alanın özgünlüğünde bu hedefleri somutlama görevi her düzeydeki yerel önderliklerin sorumluluk alanıdır. Bu görev hakkıyla yerine getirildiği zaman partinin gelişim düzeyi bugünkü durumundan çok daha ileride olacaktır.

Bahar dönemine yerel seçimlerle birlikte hazırlanmak durumundayız. Faaliyeti kriz, yerel seçimler ve bahar dönemi bütünlüğünde planlama ihtiyacı bugünden açığa çıkmıştır. Bu dönemin nasıl bir bütünlük içerisinde ele alınacağı, çalışma alanlarında nasıl bir somutluk kazanacağı herbir çalışma alanlanın yapacağı tartışmaların ardından açığa çıkacaktır. Ancak bugünden içe dönük örgütsel hazırlık bakımından tüm güçlerimizle kriz, yerel seçimler ve bahar dönemi kapsamında eğitim amaçlı seminerlere başlamak, bu süreçte partinin ne yapmaya çalıştığını anlatmak, politik bakışını ortaya koymak, araçlarını, yol ve yöntemlerini tariflemek, güçlerimizden ne beklediğimizi ifade etmek atmamız gereken öncelikli bir adımdır. Bu adımın arkası bu hedeflere uygun bir konumlandırma olmak durumundadır.

Yerel seçimler, kurultay süreçleri, bahar dönemleri vb. gelişmeler karşısında bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz pratikler bize belli bir deneyim kazandırdı. İhtiyaçlarımızın ve zorlanma alanlarımızın neler olduğuna, işlerin nasıl örgütlenmesi gerektiğine ilişkin belli bir açıklığımız da bulunmaktadır. Bugün için ihtiyacımız propagandadan çıkıp belirlenmiş hedefler doğrultusunda süreci örgütleyen kararlı ve ısrarcı bir çalışma tarzına kavuşmaktır. Herbir çalışma alanı bu zorlanmayı aşmayı hedefleyecek tarzda bir planlama yapmalı, sorunu bu boyutuyla derinlemesine tartışmalıdır. Çevre ve çeper ilişkileri de böylesi bir çalışma tarzı içerisinde örgütlenmeli ve güçlendirilmelidir.

Böylesi bir tarz hem faaliyetimizi, hem de kendi güçlerimizi geliştirecek ve güçlendirecektir. Çevre ve çeperimizdeki ilişkilerle daha ilerden bağlar kurmamızı sağlayacaktır.

Genel olarak sınıf ve kitle hareketinin bunaltıcı atmosferi ilerici unsurlarda dahi bir kırılma yaratmaktadır. İster istemez çevre ve çeperimizdeki güçler de bu atmosferden etkilenmektedir. Çevre güçlerimize sınıf hareketinin nesnel durumunu anlatmanın, onu açıklamanın ve tabloyu tersine çevirmenin zorluklarını ve imkanlarını göstermenin yanısıra onları bulunduğumuz alanlarda bu doğrultuda atılmış somut adımların bir parçası yapmaya çalışmak, politik faaliyetimizin yaratmış olduğu atmosferle sarmak, buradan aldığımız güçle kuşatmak durumundayız.

Çevre ve çeper ilişkilerini örgütleme sorununa bu bakışla yaklaşmalıyız. Diğer türlüsü arada sırada bize yaklaşan, kendi ruhhaline göre uzaklaşan, bazı dönemlerde bir takım istemlerde bulunabileceğimiz şekilsiz bir ilişki ağı içerisinde boğulmamıza neden olacaktır. Böylesi bir tabloyu kabul edemeyeceğimize göre sorunu bu boyutuyla tartışmalı, buna uygun adımlar atmalıyız.

Devrimci kültür-sanat mücadelesi ve kurum çalışmamız

Edebiyattan güzel sanatlara çeşitli dallara ayrılan kültür-sanat alanı gibi önemli bir alanın burjuvazinin denetiminde işçi ve emekçilere karşı nasıl bir silah olarak kullanıldığı, yoz kültürün toplumda nasıl bir çürümeye yol açtığı ortadadır. Emperyalist-kapitalist sömürü düzeninin çok boyutlu kültürel saldırısına karşı çok yönlü mücadele büyük bir ihtiyaçtır. İşin teorik-düşünsel, politik ve gündelik pratik mücadele açısından üzerimize düşen görevleri konusunda önemle durmak gerekmektedir. Bu mücadele bugünden yürütülen bilinçli çabalarla "yeni bir dünya, yeni bir kültür" iddiamızın somutlanmasıdır.

Partili sanat ve edebiyatın yaratılması, bu alana ilişkin teorik-düşünsel çalışmaların ortaya konulması ya da en azından böyle bir yönelime girilmesi, ilerici aydın ve sanatçıların bu çerçevede çevremizde toparlanabilmesi vb., verili durumda bugünün sorunu olarak görülememektedir. Kuşkusuz bunun, sınıf çalışmamızın düzeyiyle ilgili yanı bulunmaktadır. Sınıf kitleleriyle güçlü bağlarımızın henüz olmadığı koşullarda, bunun getireceği imkânlardan da yoksun bulunuyoruz. Ancak bu alanın sınıf mücadelemizde tuttuğu özgün yer ve bu alana müdahalenin görevleri de ortadadır. Bu bahsettiğimiz imkânları değerlendirmek, oradan beslenmek ve gerisin geri sınıf hareketine müdahalenin görevlerini kültür-sanat alanından da yetkin ve etkin bir şekilde yapabilmek gerekmektedir.

Kuşkusuz bu bir düzeyi ifade eder. Ancak anlatılmak istenen, bu düzeyi yakalamak için bugünden bilinçli bir çaba ve yoğunlaşmanın gerektiğidir. Kültür-sanata bakışımız programımızda tüm açıklığıyla ortaya konulmuştur. Buradan hareketle bu konuda derinleşmek görevi bizlere aittir ve bugünün görevidir. Kuşkusuz şu anki verili durumumuzda gündelik devrimci mücadele

içerisinde kültür-sanat araçlarını etkin bir şekilde kullanamazken, bu konuya bugünün sorunu ve görevidir demek kendi başına bir şey ifade etmiyor. Bu açıdan kültür-sanat çalışmamızın somut durumu ve kurumlarımızın amaca uygun bir şekilde değerlendirilmesi üzerinde yeniden durmak, pratikte karşımıza çıkan sorunları ele almak gerekmektedir.

*

"Eğer yarının devrimci iktidarı döneminde kültür ve sanat 'komünizmi kuracak yeni kuşakların yetiştirilmesinin temel bir aracı olarak' işlev görecekse, o halde mevcut burjuva iktidarı altında da, devrimi gerçekleştirecek kuşakların eğitilip yetiştirilmesinin temel bir aracı olabilir, olmak durumundadır. Geleceğin kuşaklarını sınıfsız toplumu kurma mücadelesine hazırlayacak olan devrimci kültür ve sanat, aynı devrimci bakış açısıyla bugünün kuşaklarını da devrimci sınıf mücadelesine ve devrime hazırlamanın etkili bir silahı olabilir.

"Eğer yarının devrimci sınıf iktidarı altında 'insanlığın ilerici, demokratik ve sosyalist kültür mirası' sahiplenilip tüm toplumun hizmetine sunulacaksa, bu aynı tutum, bugün de aynı kültürel mirasın işçi sınıfının ve emekçilerin hizmetine sunulması için azami çaba harcanmasını gerektirir. Bu

başarılabildiği ölçüde, yalnızca işçi sınıfı kitlelerinin ve emekçilerin kültüre ve sanata duydukları ihtiyaç giderilmiş olmaz; bu sayede gerici burjuva ideolojisi ve yoz kültürünün emekçiler üzerindeki derin etkisine de darbeler vurulmuş, böylece emekçilerin bilinci devrimci yönde ilerletilmiş olur."

Yukarıdaki alıntı, parti programından hareketle devrimci mücadelenin kültür-sanat alanı üzerinden yapılması gerekenlerin önemine işaret eden ***"Sınıf çalışması ve kültür-sanat cephesi"*** başlıklı metinden aktarılmıştır. (***Ekim***, sayı: 227, Şubat 2002, **Parti Değerlendirmeleri-1**, Eksen Yayıncılık, s.360-76)

Az sayılamayacak bir süredir bu alanda kurumsal bir çalışma yürütüyoruz. Ancak kurumlarımızın bugüne kadarki pratiğine, yine aynı yazıda dikkat çekilen şu uyarıların ışığında bugün yeniden bakmak gerekmektedir.

"Devrimci kültür-sanat cephesi kendine özgü bir mücadele alanıdır ve bu alandaki çalışma da bunun gerektirdiği çerçeve ve kurallar içerisinde yürümek zorundadır. Çalışmanın düzenlenmesi, etkinliklerin seçimi ve örgütlenmesi, araçların kullanımı, bu özgünlüğü tam olarak özümsemeye ve pratikte gözetmeye dayalı olmalıdır."

Buradan hareketle kurum çalışmalarımıza geneli üzerinden bakıldığında, kültür-sanat alanının özgünlüğünü hala yansıtamadığımız görülmektedir. Kültür-sanat alanını sınıf çalışmamızın içinde özgün bir alan olarak görmek ve örgütsel çalışmada bu alana yön vermek gerektiği konusundaki açıklığımıza rağmen, bunu pratikte yaşama geçirme konusunda başarılı olduğumuz söylenemez. Bu alanın mücadele içerisindeki özgün yerini ve önemini kavrama konusundaki zayıflık, faaliyet yürüten kurumlarımızın işlevsel değerlendirilmesinin de önüne geçmektedir.

Saflarımızda kimi zaman şöyle bir kaygı yaşanabilmektedir. Bir alanda uzmanlaşmaya, bunun kendi içinde amaçlaştırılacağı düşüncesiyle, gereken önem ve özen gösterilememektedir. Oysa, bir alanda derinleşmek, örneğin tiyatro veya müzik çalışmasına yoğunlaşmak, hiçbir şekilde sadece işin sanat kısmına saplanmak değildir. Tam tersine, bu alanda yoğunlaşmak, sanat yoluyla verilecek politik içeriği en iyi ve en yaratıcı bir tarzda işçi ve emekçilere ulaştırabilmeyi sağlayacaktır.

Bu alana gereken yoğunlaşma sağlanamadığı içindir ki, karşımıza çıkan olanakları değerlendirmekte de yaratıcı ve ısrarcı olamıyoruz. Mevcut koşullarda müzik, tiyatro, şiir vb. alanlarda belli deneyimlerimiz olmakla birlikte, alanında uzmanlaşmanın ürünlerinden bahsedemiyoruz. Örneğin, uzmanlaşma hedefiyle çalışma yürüten sanat gruplarından yoksunuz. Bu tarz sanatsal grup çalışmalarının kendine özgü yetenek ve donanım gerektiren yanları olmakla birlikte, şimdiye dek bu alanda yetenekli yoldaşlarımız veya kurumlarımızın çevresinde hareket edecek kişilerin böylesi bir amaçla çalışmayı örgütlemesi bugüne dek başarılamadı. Kimi dönemler denendi, ama bu daha çok kurum içi etkinliklerin ihtiyaçlarıyla sınırlandığı için, kendi içinde sistemli ve planlı çalışmalar biçiminde bir sonuç yaratamadı. Bu anlamda geçici girişimler sınırlarında kaldı. Açıkçası, bu girişimlere rağmen bu alana yabancılığımız devam etmektedir.

Kavrayışla ilgili yaşanan bir diğer sorun, bazen saflarımızda karşılaştığımız kültür-sanat alanına ilgisizlik ve hatta bunu "gereksiz" bulmakta kendisini gösteren yaklaşımdır. Bu konu gerçekten düşündürücüdür. Bu, düzenin bu alandan işçi ve emekçileri nasıl bir denetim altında tutuğunu ve beyinleri teslim aldığını, sanatı işçilere karşı nasıl kullandığını kavrayamamak demektir. Öte yandan bu aynı zamanda, devrimci bireyin kendi eğitimini eksik bıraktığının da bir göstergesidir. Bunun bir ihtiyaç olarak görülmemesinin, edebiyata, tiyatroya, müziğe vb. ilgisizliğin hiçbir açıklaması olamaz.

Kurumlarımızı kendi işlevine uygun olarak kullanamamak, siyasal çalışmamızın kurum merkezli bir çalışmaya dönüşmesi gibi bir sonuç da yaratabilmektedir. Kültür-sanat çalışmasının özgün yönleri gözardı edildiği, siyasal çalışmanın diğer araçlarından farkı kavranamadığı oranda, aynılaşma bir sonuç yaşanabilmektedir. Bu, sınıfa müdahale araç ve imkânlarımızı kendi elimizle daraltmamız anlamına gelmektedir.

Geldiğimiz yerde, kendi içinde sistemli, disiplinli, hedefli, eğitim programı olan, işin

teknik boyutuna yoğunlaşan bir çalışma zorunlu bir ihtiyaçtır. Artık kültür-sanat çalışmalarımızı etkinlikten etkinliğe yapılan çalışmalar olarak ele almayı bırakmak, bu açıdan darlaştırmamak, böyle bir çalışmanın ihtiyacı olan bir yoğunlaşmayı başarabilmek gerekmektedir. Hedefli ve programlı bir çalışma, uzmanlaşma, bu konularda gösterilecek titizlik vb., kurumlarımızın misyonuna uygun bir çalışma yürütebilmesi bakımından önemlidir.

Böylesi bir çalışma parti örgütlerimizin denetimi ve yönlendiriciliğinde, alana yoğunlaşmış bir çalışma birimiyle başarılabilir. Bu alanda yakalanmak istenen düzeye ancak bu şekilde ulaşabiliriz. Böyle bir yüklenme ve planlı bir yoğunlaşma kısa vadede sonuçlarını da (alanın kendine uygun nitelikte insanları çevresinde toplaması, bu alanın yayın boyutu alanındaki boşluğun doldurması vb.) gösterecektir.

Kurum etkinlikleri üzerine

Kurum etkinliklerimizi aynı zamanda çalışma alanlarımızın (sınıf, emekçi kadın, gençlik) hedef kitlelerine yönelik planladıkları etkinlikler oluşturmaktadır. Ancak bu durum kurum çalışmasının ayrı ve kendine özgü bir çalışma olduğu gerçeğini unutturmamalıdır. Zira ancak bu özgünlük üzerinden oynaması gereken rolü oynayabilir, bu tür etkinliklerin başarısını güvenceleyebilir. Bu nedenle kurum çalışmasının, kendi alanına derinleşmeyi hedefleyen bir çalışma olması gerektiğinin altı önemle çizilmelidir. Bu, büyük bir çabayla işçi ve emekçileri bir araya topladığımız etkinliklerin istenen verimin elde edilmesi açısından önemli ve gereklidir. Çünkü sanatsal yönden nitelikli, teknik ve organizasyon sorunları olmayan bir etkinlik, verilecek mesajın etkisini güçlendirecektir.

Öte yandan, bugün kitleleri yoz kültürü yoluyla denetim altında tutan burjuvazinin bu denetimini parçalamak için çeşitli çalışmalar yapıyoruz. Bu açıdan ilerici, devrimci sanatın örneklerini işçilerle buluşturmak gibi bir görevimiz var. Ancak bunun yanasıra, işçi ve emekçileri bu etkinliklerin edilgen bir alıcısı durumundan çıkararak, bir parçası yapmak gibi bir amacımız da olmalıdır. Bunu gözeten etkinlik planlamaları işlevli olacaktır. Zamanla işçi tiyatroları, işçi koroları vb.'ni oluşturmak hedeflenmelidir.

İşçi ve emekçilerin politize olabilmesi açısından sanat etkinliklerinin (şiir-müzik dinletileri, sinema-tiyatro gösterimleri, resim-fotoğraf sergileri vb.) rolü yadsınamaz. Bu etkinlik tercihlerinde geçmişin mirasını bugüne taşımayı gözetmek işin bir yanıdır. Bir diğer yanıysa bugün bizim kendi cephemizden yapacaklarımızdır. Bu çerçevede kendi üretimlerimizi etkinliklerde kullanmak için somut bir yönelime girmek gerekmektedir. Bu yünlü çabaları teşvik etmek bir ihtiyaçtır. Kurum çalışmasına bağlı sanat gruplarının önüne böyle hedefler koyarak, böylesi bir yaratıcı çaba içine girilebilmelidir.

Etkinliklerle ilgili olarak değinilecek bir diğer noktaysa, bunları kurumlarımızdan fabrika önlerine, işçi mahallerine taşıma gibi bir amacımızın olması gerektiğidir. Politik çalışmamızı bu açılardan bütünleyebilmek için bu özellikle gereklidir.

Değinilmesi gereken diğer konu ise, işçi ve emekçilerle bire bir ilişkiye geçtiğimiz mekânlar olarak kurumlarımızda nelere dikkat etmemek gerektiğidir. Etkinliklerin örgütlenişinden kurum içi ilişkiler ve işleyişine, iç ortamın düzenlenmesinden temizliğine kadar birçok konu önemlidir. Devrimci bir kurum ortamının öğreticiliği ve özendiriciliği anlamında disiplinli, kurallı, düzenli bir işleyiş ve çalışma ortamı, işçi ve emekçilerle bağ kurmak ve geliştirmek açısından titizlikle üzerinde durulması gereken konulardır.

Kültür-sanat alanının kendine özgü araçlarını sınıf çalışmamızda etkin bir şekilde kullanabilmek, burjuvazinin etkinliğini bu alandan da kırıp parçalamak için kurum çalışmalarımızı yeniden ele almalı, bugüne kadarki deneyim ve birikimlerimizi gözden geçirmeli, partimiz tarafından belirlenen çerçevede bu alana yüklenmeliyiz. Devrimci kültür-sanat mücadelemizde şimdiye kadar biriktirdirdiğimiz olumlu örnekleri ileriye taşımalı, geliştirmeli ve bugüne dek yapılamayanları yapma gücünü de buradan almalıyız.

teslim olmuşlardır ve ortaya koydukları hedeflere ancak yasalara uyarlanmış barışçıl mücadele çizgisiyle ve parlamenter yolla ulaşmayı hedeflemektedirler. Bundan dolayıdır ki tüm bu partilerin açıklama, bildiri ya da bildirgelerinde burjuva parlamentarizminin teşhiri ve devrimin propagandası (ki bu seçimlere katılsa bile her devrimci parti için temel önemde ilkesel bir sorundur) üzerine bir tek söz bulmak mümkün değildir. Temel siyasal sorunlar üzerine suskunlarını kurum olarak seçimler ve burjuva parlamentosunun gerçek işlevi ve içyüzüne ilişkin suskunluklarıyla birlikte ele alınız, bu partilerin gerçek konum ve nitelikleri konusunda yeterli bir fikir edinirsiniz.

Devrimci sınıf partisi için ise durum temelden farklıdır. Komünistler seçimlere katılmayı ve burjuva parlamentosundan devrimci amaçlar için yararlanmayı ilke olarak reddetmezler. Fakat bunu yaparken, bizzat bu çaba içinde parlamentarizmi en etkin biçimde teşhir ederler ve bu konuda kitlelerde en ufak bir yanılsamaya mahal vermemeye özel bir dikkat gösterirler. Seçimler süreci ve olanaklı olduğu ölçüde parlamento kürsüsü, onlar için, temel yapısı ve kurumlarıyla burjuva düzeni, bu arada bizzat burjuva parlamentosunun içyüzünü ve temel işlevini teşhir etmenin; devrimci ilke ve amaçları propaganda etmenin, kitlelere gerçek kurtuluş yolunu göstermenin bir aracından ve fırsatından başka bir şey değildir.

Seçimler dönemi burjuva düzen partileri için, hoşnutsuzluğu büyümüş ve sorunlarına çözüm arayışları peşindeki kitleleri sahte vaatler ve çözümlerle aldatmanın, onları kendi bağımsız güçleriyle siyasi yaşama katılmaktan alıkoymanın, parlamento dışı sınıf mücadelesinin önünü kesmenin bir olanağıdır. Tersinden devrimci sınıf partisi içinse, parlamenter hayalleri darbeleyerek devrimci sınıf bilincini ve mücadelesini geliştirmenin temel önemde bir fırsatıdır. Bu çerçevede komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların birliğini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede onlar kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programlarıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar.

(...)

*(**Seçimler ve devrimci sınıf çizgisi'den...** **Ekim**, Sayı: 229, Eylül 2002, Başyazı)*

***

Demek ki devrimci bir sınıf partisi için seçimler, amacı kitlelerin devrimci bilincini ve eylemini devrim hedefi doğrultusunda geliştirmek olan olağan devrimci çalışmanın, bu özel politizasyon döneminden de en etkin bir biçimde yararlanarak sürdürülmesi için bir özel fırsattan öte bir şey değildir. (TKİP bu devrimci marksist yaklaşımı her seçim döneminde özellikle öne çıkarmakta, altını çizmekte ve tasfiyeci opürtünizmin ideolojik teşhiri eşliğinde kararlılıkla savunmakta ve son derece sınırlı olanaklarını en etkin bir biçimde kullanarak pratikte uygulamaktadır). Her seçim döneminde tüm tartışmayı ve pazarlıkları parlamentoya nasıl ve kaç kişi sokarız eksenine kilitleyen tasfiyeci oportünizmin görmezlikten geldiği, onların kuyruğunda politika yapmayı çizgi haline getiren ve giderek onlara daha çok benzeyen sözde devrimcilerin anlamadığı ya da anlamazlıktan geldiği de budur. Bu devrimci amaç bir an ve bir nebze olsun hiçbir koltuk kaygısına feda edilmez, edilemez. Ancak bu devrimci çizgide ve amaç doğrultusunda sürdürülen çalışma sonuçta kitlelerin oy desteği ile ortaya 'koltuk' imkanı çıkarırsa, bundan, yani parlamento kürsüsünden de yine tümüyle aynı devrimci amaçlar doğrultusunda, yani *"proletaryanın siyasal dünya görüşünün ilkelerini ve temel isteklerini savunmak için"*, yararlanma yoluna gidilir. Bunun ötesindeki her türlü düşünce, kaygı, hesap ve pratik, en kaba ve iflah olmaz bir oportünizmin bir ifadesidir ve burjuva parlamantoculuğunun şu veya bu biçiminin bir yansımasından başka bir şey değildir.

*(**Seçimler, sol hareket ve devrimci sınıf çizgisi'nden...**, **Ekim**, Sayı: 247, Haziran 2007, Başyazı)*

Seçimler ve parlamento karşısında üç temel davranış çizgisi

(...)

Burjuva düzen partileri için seçimlerde kendi ilke, amaç ve programlarını anlatmak diye bir sorunu yoktur; zira aralarında bu konuda gerçekte herhangi bir fark yoktur. Hükümet olmayı başarırlarsa izlemek durumunda kalacakları çizgi, uygulamak durumunda kalacakları program aynıdır ve kendileri dışında önden hazırlanmış halde onları beklemektedir.

Buna rağmen 3-4 yılda bir gündeme gelen burjuva parlamentosu seçimleri, burjuva düzen partileri için çok özel bir siyasal önem taşırlar. Zira seçimler onlar için, aldatıcı ve ikiyüzlü vaatlerle kitlelerin edilgen oy desteğini almak ve böylece siyasal yaşamda kendilerine rant sağlayacak etkin bir güç olmak için biricik fırsattır. Onlar bu fırsatı değerlendirebildikleri oranda, bir dahaki seçimlere kadar siyasal yaşamda şu veya bu ölçüde bir rol oynama olanağı elde edeceklerdir. Buradan sağlayacakları siyasal destek onlara, iki seçim arası dönemde kitlelere artık bir daha başvurmaksızın siyasal yaşama katılma olanağı verecek ya da bir dahaki seçimlere kadar siyaset dışı tutacak, böylece siyasette etkin olmanın nimetlerinden yoksun bırakacaktır.

Burjuva düzen partileri için siyasal yaşam temelde parlamenter yaşamdır ve bundan dolayı da seçimlerde kitlelerin oy desteğini almak ve parlamentoda sandalye kazanmak onlar için temel önemde bir siyasal sorundur. Bu nedenledir ki seçimlerde varlarını yoklarını ortaya koyarlar; her türlü yalan, demagoji ve temelsiz vaatle kitleleri aldatmayı seçim çalışmalarının eksenine koyarlar ve sermaye gruplarının desteğiyle bunun için muazzam harcamalar yaparlar.

Tümüyle düzen icazetine sığınmış bulunan, bu çerçevede resmi siyaset sahnesinde meşrulaşmayı amaçlayan ve temelde parlamenter bir güç olmak hayali peşinde koşan her çeşidiyle sosyal-reformist sol partiler için de durum özünde farklı değildir. Bunlar elbette, halihazırda parlamenter bir güç olamamanın da etkisiyle, siyasal yaşam ve etkinliklerini seçimler dönemiyle sınırlamıyorlar. Tam da böyle bir güç olabilme hedefi çerçevesinde, gündelik siyasal yaşam içinde kitleleri etkilemeye çalışıyorlar. Ama devrimci amaç ve hedeflerden, buna yönelik bir konumlanış ve stratejiden tümüyle yoksun bu partiler için nihai hedef parlamenter bir güç olmaktır. Bunu ister İP, ÖDP ve kısmen EMEP gibi artık açıkça ortaya koysunlar, isterse SİP-TKP ile öteki bazıları gibi şimdilik gizleme gereği duysunlar sonuç değişmez, bulundukları konum üzerinden hepsi aynı kaçınılmaz yolun yolcusudurlar.

Gerçeğin ne olduğunu görebilmek için bu partilerin seçim platformlarına ya da bildirgelerine bakmak bile yeterlidir. Burada devrimci amaç ve hedeflere, bunu gerçekleştirmenin temel yol ve yöntemlerine ilişkin işçilere ve emekçilere söylenmiş tek bir cümle bulmak mümkün değildir. Tüm bu platform ya da bildirgeler, temel siyasal sorunlar üzerine, özellikle de devlet ve iktidar sorunu üzerine açık ve dolaysız bir tek kelime söylememeye ortak bir özen gösteriyorlar.

Bu ne şaşırtıcıdır ne de rastlantı; zira onlar devrimci amaçlardan tümüyle yoksundurlar, düzenin yasallık cenderesine

(Devamı s.27'de)